

HRVATSKI VOJNIK

Broj 50. Godina II. 9. rujna 2005.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SEK 43,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • Gb 10

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
9 771330 500003

Novoprimaljeni pripadnici oružanih snaga završili
temeljnu časničku izobrazbu

Novi časnici u Hrvatskoj vojsći

SINGAPUR

Pobjeda Orlova

Američki zrakoplovi tipa F-16 Eagle nadmašili su francuske Rafale u borbi za milijardu dolara vrijedan posao izrade lovaca za singapsko ministarstvo obrane. Svoj izbor Azijati su službeno objavili 6. rujna. Očekuje se da će biti isporučeno ukupno 20 Orlova, a bit će pridruženi aktualnim singapskim eskadrilama koje čine avioni F-16 i F-5. Njihov vojni arsenal smatra se najmodernijim u jugoistočnoj Aziji, a kriteriji za nabavu rigoroznima.

LAGOS

Prosvjed umirovljenih vojnika

Nakon što je u metropoli Lagos organiziran prosvjed 200-tinjak umirovljenih vojnika, u obližnjoj Abekouti isto je ponovilo upola manje njihovih kolega. Glasnogovornik prosvjednika Tajudeen Useni istup je objasnio time da im Vlada ne "isplaćuje ratne dodatke", zbog čega se "oni i njihove obitelji osjećaju kao da nemaju nikakvu budućnost". Naime, mnogi vojni umirovljenici u Nigeriji izgubili su svoje beneficije zbog nemara i korupcije. Npr., prije tri godine uhićena su i osuđena šestorica časnika zbog krađe mirovinskih fondova. Prosvjednicima u Abekouti bolje je dane obećao guverner pokrajine Daniel Gbenga (na slici), rekavši im da će im pomoći rješiti probleme. I voditelj Odbora za vojne mirovine Adamu Kachiro objavio je da su pojačani naporci kako bi umirovljenici bili normalno isplaćeni.

TSOYING

Tajvanski Morski tigar

Tajvan je 6. rujna organizirao mornaričku vježbu, u kojoj je sudjelovalo otprilike 800 vojnika, dvije fregate, dva torpedna čamca i dva anti-podmornička helikoptera tipa S-70C. Vrhunac vježbe bilo je ispaljivanje torpeda s podmornice Hai Hu (*Morski tigar*) koji je pogodio metu. Ta podmornica klase Sword Dragon inače je izgrađena u Nizozemskoj. Vježba je, kako su priopćili iz tajvanske mornarice, provedena kako bi se "proučile ofenzivne osobine podmornice".

MONTREAL

Pomoć iz Kanade

Tri fregate kanadske mornarice: Athabaskan, Toronto (na slici) i Ville de Quebec 6. su rujna krenule prema jugu SAD-a s 1000 mornara i poslijerkama humanitarne pomoći, sa ciljem da pomognu pogodenima od udara orkana Katrine. Prema riječima zapovjednika kanadske Atlantske flote Deana McFaddena, očekuje se da će pristati u New Orleansu tijekom vikenda. Iz istog razloga na putu je i jedan brod kanadske obalne straže.

LONDON

Chelsea bez vojarni

Britanska vojska uskoro će službeno zatvoriti jednu od svojih najstarijih vojarni, Chelsea Barracks, u istoimenoj poznatoj četvrti u srcu Londona. Vojska postrojenja тамо se nalaze još od 1860., a sadašnje zgrade potječu iz 1962. godine. No, u njima obitava tek 300-tinjak pripadnika osoblja zaduženog uglavnom za ceremonijalne djelatnosti. Površina zemljišta iznosi ukupno 5,2 hektara, a Ministarstvo obrane na njemu će zaraditi do 370 milijuna eura. Umjesto vojarni, na toj elitnoj lokaciji ubuduće će se nalaziti stambene i poslovne zgrade. Postrojbe će biti premještene u obnovljeni Woolwich Station u kojem je Kraljevsko topništvo još od sredine XVIII. st. Ono će se iseliti za dvije godine i tako ustupiti mjesto.

MANAMA

Sudar bez posljedica

Na sreću, nakon sudara američke podmornice USS Philadelphia i turskog trgovačkog broda Yaso Aysen nitko nije ozlijeden. Sudar se dogodio 5. rujna u vodama Perzijskog zaljeva, dok je podmornica plovila po površini, na putu u prijateljski posjet bahreinskoj luci. Na licu mjesta je utvrđeno da su pogonski odjeljci podmornice neoštećeni, a plovidba prema Bahreinu je nastavljena. Odmah pri pristajanju nastavilo se s ispitivanjima ne bi li se konstatirala eventualna oštećenja.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@mohr.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@mohr.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinar: Leida Parlov

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d., Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj 165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovac d.d. Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Novoprimljeni pripadnici
oružanih snaga završili te-
meljnu časnicičku izobrazbu**

Ovoga tjedna temeljnu je časnicičku izobrazbu završio jedan sasvim poseban naraštaj - riječ je o mladićima i djevojkama koji su u civilstvu završili fakultete te se javili na natječaj MORH-a kako bi obukli časnicičku odoru Hrvatske vojske

Strana 4**Brigadni general Claudio Graziano, novi zapovjednik kabulske
multinacionalne brigade**

Izbore moramo podržati tiho i diskretno. Tehnički su za to odgovorne afganistske vlasti, a mi ćemo se potruditi da im pomognemo da osiguraju sigurno okruženje. Nakon izbora proces će se nastaviti, ali oni nisu još potpuno spremni "hodati vlastitim nogama". Dakle, trebaju našu podršku i nazročnost

Strana 8**Rusko-kineska vojna vježba
- nova bipolarizacija ili...?**

Nedavno završena rusko-kineska vojna vježba, koja je pod nazivom "Mirovna misija 2005" ("Peace Mission 2005") realizirana od 18. do 25. kolovoza, izazvala je živo zanimanje međunarodne javnosti i veliku pozornost vojnih krugova gotovo svih većih zemalja zbog svoje, moglo bi se reći, globalne vojno-političke važnosti

Strana 20**Kortik/Kashtan**

Danas kada su finansijska sredstva za naoružanje i obranu znatno reducirana, ruska mornarica se suočava s činjenicom da jedino sustav KORTIK/KASHTAN ima svoje opravdanje i isplativost

Strana 22

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

Novoprimaljeni pripadnici oružanih snaga završili temeljnu časničku izobrazbu

Ovoga tjedna temeljnu je časničku izobrazbu završio jedan sasvim poseban naraštaj - riječ je o mladićima i djevojkama koji su u civilstvu završili fakultete te se javili na natječaj MORH-a kako bi obukli časničku odoru Hrvatske vojske

Novi časnici u Hrvatskoj vojsci

Marija ALVIR i
Domagoj VLAHOVIĆ
Snimili: Tomislav BRANDT i
Davor KIRIN

U konkurenciji s privatnim sektorom obrambeni sustav će naći načina da mladim ljudima učini vojni poziv privlačnim, prije svega pružanjem dovoljno dobre i jasno definirane perspektive profesionalnog razvoja, mogućnostima stručnog i znanstvenog usavršavanja u području obrane, u zemlji i inozemstvu, kao i odgovarajućim materijalnim statusom

Posljednjih nekoliko godina u MORH-u i OSRH-u neprestano se isticalo da je naše vojničke redove neophodno popuniti i obnoviti mladim i školovanim osobama, koje će donijeti potrebno osvježenje i s kojima ćemo ući u novo razdoblje "rezervirano" za sjevernoatlantske integracije. Prvi veći i konkretniji korak bio je program "Kadet", čija je provedba počela prije više od dvije godine. O "Kadetu" nam je sve već uglavnom poznato. No, postoje i drugi načini za obnavljanje časničkog kadra. Ovoga je tjedna u dvije časničke škole (ZIO HKoV-a u Zagrebu i ZIO HRZ-a i PZO-u u Zemuniku) svoju temeljnu izobrazbu završio jedan sasvim poseban naraštaj novih hrvatskih časnika. Riječ je, naime, o mladićima i djevojkama koji su u civilstvu završili fakultete, stekli visoku stručnu spremu te se javili na natječaj MORH-a kako bi obukli odoru i postali polaznici Časničke škole, dakle, uključili se u oružane snage RH.

"Radi se o prvom planskom prijemu poslije Domovinskog rata, odobrenom od Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva obrane" - u razgovoru nam je rekao načelnik Personalne službe MORH-a Nenad Smolčec. Dodao je i svoje osobno uvjerenje da je "prijam mladih časnika u sustav OSRH veliko osvježenje za naš sustav", jer će "te visokoobrazovane i motivirane

mlade ljude voditi i obučavati naši iskusni časnici, koji su pobijedili u Domovinskom ratu, te će postati iznimno kvalitetan kadar naših oružanih snaga u idućih 10, 15 pa i 20 godina". Ipak, prije svega, Smolčec je želio istaknuti strogost kriterija za pristup, propisanu pravilnicima: "Svi su prošli jednu ozbiljnu selekciju zdravstvenih psihofizičkih i motoričkih sposobnosti i upravo ovih dana završavaju zahtjevnu temeljnu izobrazbu kandidata za časnike rođova/službi HKoV-a HRZ-a i PZO-a, dok se određeni broj kandidata za časnike mornarice nalazi na mornaričkoj temeljnoj časničkoj izobrazbi koja traje 10. mjeseci."

Zanimalo nas je hoće li prvi ulazak kadeta koji će diplomirati (najranije za oko dvije godine) značiti i kraj ovakve popune OSRH-a. Odgovor je bio negativan, jer "MORH sebi uvijek ostavlja mogućnost popune kadrovima iz više dostupnih izvora. To je jedina razumna opcija". Načelnik Personalne službe nas je podsjetio i na treću mogućnost, a to je stipendiranje studenata na višim godinama studija, prije nego što budu slobodni na tržištu rada. Pitanje konkurentnosti sustava obrane, što se tiče zapošljavanja mlađih stručnjaka, nije problem samo u Hrvatskoj, s obzirom na konkureniju u zapošljavanju u privatnom sektoru, pa je otvaranje više mogućnosti zapravo sasvim logično. "Vojni poziv je

specifičan i zahtjevan te iziskuje posebne kvalitete ljudi, osim onih stručnih. U idućem razdoblju jedan od glavnih ciljeva je razraditi sustav personalnog marketinga za privlačenje mladih visokoobrazovanih časnika. U konkurenciji s privatnim sektorom obrambeni sustav će naći načina da mladim ljudima učini vojni poziv privlačnim, prije svega pružanjem dovoljno dobre i jasno definirane perspektive profesionalnog razvoja, mogućnostima stručnog i znanstvenog usavršavanja u području obrane, u zemlji i inozemstvu, kao i odgovarajućim materijalnim statusom. Ministarstvo obrane priprema dokument - dugoročni plan razvoja oružanih snaga, koji na prijedlog Vlade Republike Hrvatske usvaja Hrvatski sabor. Tim će dokumentom biti zacrtani razvojni ciljevi u idućih deset godina. U sklopu tog dokumenta razrađuju se i razvojni ciljevi u funkcionalnom području upravljanja osobljem, koje je opisano u četiri glavna programska područja: privavljanje, profesionalni razvoj, personalna potpora te izdvajanje i tranzicija osoblja. Reforma obrambenog sustava u području upravljanja ljudskim resursima imat će dugoročne i pozitivne rezultate u budućem sustavu pridobivanja kvalitetnih mladih kan-

dida za vojnički i časnički kadar te njihovu motivaciju da u sklopu vojne organizacije odrade jedan dio svog radnog vijeka", istaknuo je na kraju načelnik Smolčec.

Od ptero najboljih - četiri žene

Neposredne informacije o novom časničkom naraštaju dobili smo u Časničkoj školi ZIO HKoV-a, u razgovoru s njezinim zapovjednikom brigadirom Zvonimirovom Lulićem, te jednim od predavača i voditelja bojnikom Mirkom Jakopićem, kao i s voditeljem ovog naraštaja temeljne časničke izobrazbe satnikom Brankom Puklavcem. Neke stvari koje smo čuli iznenadile su nas, ali ugodno. Naši domaćini imali su se čime pohvaliti, jer su prostore Škole u proteklom razdoblju osuvremenjene, a očekuje se i skorašnja isporuka novih nastavnih pomagala, uključujući i računala. Ipak, ono što ih osobito veseli jest aktualni naraštaj polaznika koji je primljen na temeljnu časničku izobrazbu 21. ožujka ove godine. Riječ je o "junacima" naše priče, mladim ljudima koji su u civilstvu završili fakultete i sad postaju poručnici OSRH-a. "Moji suradnici i ja procjenjujemo da je ovaj način popune oružanih snaga iznimno dobar", re-

"Zvijezde" naše naslovne stranice ptero je mladih ljudi koji su dan prije izlaska ovog broja Hrvatskog vojnika na službenoj svečanosti, skupa sa svojim kolegama iz Zagreba i Zemunika, i službeno završili svoj ciklus temeljne izobrazbe u Časničkoj školi. Katarina Borković (dr. stomatologije), Renata Koković Novosel i Milana Dokmanović (dipl. psihologinje), Jasmina Gnjatović (dipl. ing. veterinarne), te Viktor Veselinović (dipl. pravnik) iskorčili su unutar cijelog naraštaja u Časničkoj školi HKoV-a kao najbolji polaznici, na čelu s doktoricom Borković. Ovi mladi ljudi ozbiljno su pristupili "medijskoj obvezni" i s nama porazgovarali o svojem školovanju i novom pozivu. Uglavnom su se slagali u svojim mišljenjima (što potvrđuju riječi brigadira Lulića o složnosti naraštaja), te su svojim odgovorima i "zdravim" razmišljanjem pokazali da je njihov pristup oružanim snagama veliki dobitak za sustav.

"Prijam mladih časnika u sustav OSRH veliko je osvježenje za naš sustav," ističe načelnik Personalne službe MORH-a Nenad Smolčec

MORH-ov natječaj - Presudna je činjenica za javljanje bila što je natječaj točno odredio uvjete i potrebna ustrojbena mjesta. "Ovo je dobra solucija za mlade ljudi, kao i za profesionalno usavršavanje", smatraju naši sugovornici.

Žene - najbolji polaznici - "Žene ništa ne rade s pola snage", čuli smo od njih samih, a Veselinović se prisjetio svojih rođičkih dana, komentirajući da su se žene puno bolje snašle prvi dana ovdje nego što su se oni snašli prvi dana kao rođnici. Najbolja polaznica Katarina rekla je da joj je draga što je dobila to priznanje kojim se dokazuje da i žene to mogu biti. Također, izrazila je nadu da će joj to mnogo značiti u budućoj karijeri te da neće predstavljati samo "mrtvo slovo na papiru".

Program školovanja - Opći dojam je pozitivan, ali i novi časnici se slažu da bi temeljno školovanje trebalo trajati dulje. Raspored je bio previše zgušnut, u početku se radilo od 6 do 18 te nije ostajalo previše vremena, osobito polaznicama koje nisu bile rođnici. No, znamo da je prijedlog za produljenje školovanja već na razmatranju i da bi trebao biti prihvoren.

Radni uvjeti - Što se tiče školovanja, nema primjedbi. No, postoje neke "čisto materijalne" primjedbe. To se ponajprije odnosi na uvjete smještaja tijekom školovanja, prije svega za žene. Dakle, potreban je ugodniji ambijent "jer tijekom školovanja praktično živimo ovdje, u vojarni".

Poručnica Barbara Popovac Tašev najbolja je polaznica ovog naraštaja Časničke škole u Zemunu. Unatoč početnim poteškoćama, zadovljiva je provedenom izobrazbom i dosadašnjim "tretmanom", napose zbog rasporeda u 95. zb Divulje, što je i bio njezin izbor, koji joj je omogućen kao najboljoj polaznici i koji joj kao Splitsanki s obitelji najviše odgovara.

Poručnica Iris Puljić također je izrazila zadovoljstvo dosadašnjim iskustvom u sustavu oružanih snaga, gdje je došla ponajprije zbog profesionalnog izazova, te je ujedno izrazila uvjerenje da će narednim naraštajima biti osigurani još bolji uvjeti, a svoju će vojničku karijeru započeti kao buduća zapovjednica voda u Zrakoplovno-tehničkoj bojni 93. zb Zemunik.

Poručnik Neven Korica pohvalio je nadređene zapovjednike te sve djelatnike Škole, ističući njihovu stručnost i profesionalnost, a kao inženjer strojarstva i elektrotehnike uz časničku izobrazbu nastojat će i sam pokazati iste kvalitete u budućem radu u Divuljama.

"konzervativnim" krajevima, gdje su izvrsno obavljale svoj posao, stekle i širu medijsku pozornost. Brigadir Lulić je izrazio uvjerenje da će i polaznice ovog naraštaja u budućnosti izvrsno obavljati svoj časnički poziv, a dokaz tome je i činjenica da su od petero najboljih polaznika u naraštaju njih četiri žene. Iako im je zapravo bilo teže, jer za razliku od muških kolega nemaju odsluženi vojni rok pa su morale prolaziti i dijelove vojničke obuke, uspjele su svladati sve visoke kriterije Časničke škole. Naravno, takav "miješani" sastav nije bio prepreka da unutar naraštaja vlada veliko zajedništvo i međusobno potpomaganje. "O njima imamo najbolje mišljenje", uglas su ustvrdili djelatnici Škole. Uostalom, za dvoje polaznika ovog naraštaja prvi časnički posao bit će upravo u Školi čiji su temeljni dio tek završili.

kao nam je brigadir Lulić, a taj zaključak iznio je na osnovu školovanja ovog naraštaja "čija je motivacija za časnički poziv vrlo visoka i vodila ih je kroz cijelu izobrazbu".

Ipak, podatak koji nas je najviše impresionirao jest da je od 57-ero polaznika koji su završili izobrazbu u Zagrebu čak 26 žena. Budući da zastupljenost žena u našim oružanim snagama dosad i nije bila osobito visoka, iako razlog tome sigurno nije bila (ne)stručnost, čini se da u tom pogledu polako dostižemo standarde skandinavskih zemalja. U tom smislu valja podsjetiti da su neke hrvatske časnice, kao npr. Marijana Pleša - Čadonić i Vlasta Zekulić sudjelovanjem u sklopu međunarodnih mirovnih misija u dosta

Prvi naraštaj pokazao se vrlo uspješnim, no uvijek se može i bolje, a to će omogućiti uvođenje duljeg trajanja temeljne časničke izobrazbe, ne kao do sada pola godine već deset mjeseci. Taj prijedlog uskoro bi trebao biti usvojen, pa će program za buduće naraštaje, koji se primaju iz civilstva, biti ne toliko opsežniji koliko bolje raspoređen.

Motivacija kao poticaj

Temeljnu časničku izobrazbu u Časničkoj školi Zapovjedništva za izobrazbu i obuku HRZ-a i PZO-a u Zemunu upravo je završilo petnaest polaznika 4. naraštaja, a u proteklih šest mjeseci pripremali su se za dužnosti koje bi uskoro trebali preuzeti u sklo-

pu te grane OSRH-a. Cilj je te razine izobrazbe polaznike ospozobiti za obnašanje dužnosti zapovjednika voda HRZ-a i PZO-a, gdje će i dobiti prva postavljenja, a uspješnim završetkom izobrazbe ostvaruju pravo i na čin polučnika.

"Da se radi o budućim dobrim kadrovima koji kvalitetnim vođenjem i usmjeravanjem mogu izrasti u učinkovit časnički kadar Hrvatske vojske, najbolje pokazuju ostvareni rezultati tijekom izobrazbe", rekao je zapovjednik Časničke škole u Zemunu pukovnik Dragan Oljica, ističući da je šestero polaznika izobrazbu završilo s izvrsnim, a devetero s vrlo dobrim uspjehom, te da je srednja ocjena tog naraštaja vrlo dobar (4,46). "Ovako visoki rezultati izobrazbe odraz su ozbiljnosti pristupa postavljenim zadatacima te htijenja i uloženog truda polaznika u svladavanje nastavnog plana i programa", zaključio je pukovnik Oljica, a zapovjednik ZIO HRZ-a i PZO-a brigadir Nevenko Červar smatra da je za uspjeh polaznika najviše zasluzna upravo njihova dosadašnja izobrazba tijekom koje su stekli određene navike u pogledu učenja: "To su ljudi koji su naučili učiti i shvatili ovo kao dio svog profesionalnog razvoja unutar Hrvatske vojske te stoga ne čudi ni takav uspjeh."

Zadovoljstvo radom s novoprdošlim pripadnicima HRZ-a i PZO-a istaknuli su i njihovi neposredno nadređeni, zapovjednik satnije satnik Ivica Vulić i zapovjednik voda poručnik Marko Torbarina. Kao djelatnik Časničke škole od 1997. satnik Vulić je dosad radio isključivo s polaznicima iz sustava, te ističe vrlo pozitivna iskustva u radu s donedavnim civilima, a smatra da je prijam mladih i školovanih ljudi u MORH i OSRH pun pogodak i poticaj za budućnost. S njim se slaže i poručnik Torbarina, koji je Časničku školu završio u prošlom naraštaju, te ističe da mu to koristi kako bi bolje razumio nove polaznike. Među njih petnaest tri su žene, a jedna od njih je i najbolja polaznica naraštaja.

Ako je suditi prema izjavama djelatnika te nadređenih zapovjednika, novoprdošli časnici su i te kako motivirani te stoga i dobrodošli u sustav oružanih snaga, kojemu je upravo nedostatak motivacije jedan od ključnih ometača daljnog razvoja i napretka. ■

Nastupni posjet voditelja misije OEES-a

Hrvatska prvo u NATO pa u EU

Ukazujući na primjere većine srednjoeuropskih zemalja, pa i njegove domovine Španjolske, veleposlanik Fuentes je zaključio da bi i Hrvatska mogla prvo ostvariti punopravno članstvo u Sjevernoatlantskom savezu te potom i u Europskoj uniji, a ministar Rončević je s tim u svezi istaknuo da Hrvatska ispunjava političke kriterije za oba članstva

Voditelj misije Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u Republici Hrvatskoj Jorge Fuentes prvi je put za svog četveromjesečnog mandata u našoj zemlji posjetio Ministarstvo obrane. U nastupnom posjetu 1. rujna veleposlanika Fuentesa i njegove suradnike Marcu Fawcetta i Erica Galmoda primio je ministar obrane Berislav Rončević

sa svojim pomoćnikom Igorom Pekazom.

Tijekom jednosatnog sastanka ministar je upoznao novoimenovanog voditelja misije OEES-a s nekim smjernicama MORH-a i OSRH-a, razgovaralo se o aktualnom preustroju hrvatskih oružanih snaga i njegovim posljedicama, napose u pogledu smanjenja broja pripadnika OSRH-a, a posebice su se osvrnuli na tijek priprema i pregovora za ulazak Hrvatske u NATO, što su obojica sugovornika ocijenila vrlo važnim pitanjem. Ukazujući na primjere većine srednjoeuropskih zemalja, pa i njegove domovine Španjolske, veleposlanik Fuentes je zaključio

da bi i Hrvatska mogla prvo ostvariti punopravno članstvo u Sjevernoatlantskom savezu te potom i u Europskoj uniji, a ministar Rončević je s tim u svezi istaknuo da Hrvatska ispunjava političke kriterije za oba članstva.

Izražavajući obostrano zadovoljstvo održanim sastankom, čelnici OEES-a i MORH-a dogovorili su nastavak međusobne suradnje.

M. ALVIR

snimio Davor Kirin

Zahvalnica ministru Rončeviću

U Plavom salonu MORH-a 6. rujna ministar obrane Berislav Rončević primio je pismenu zahvalnicu iz ruku slovačkog vojnog izaslanika u RH, brigadira Ondreja Kurte.

Podsjetimo, ministar Rončević je ovog ljeta, dok se nalazio na godišnjem odmoru, spasio mladog slovačkog državljanina kojem se na obali Jadranskog mora dogodila nesreća prilikom skakanja u vodu. Brza ministrova intervencija značila je život za Slovaka. Ova zahvalnica ministru je uručena

tim povodom, naravno, i uz usmeno priznanje slovačkog izaslanika.

D.V.

snimio Davor Kirin

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE**

raspisuje

INTERNI NATJEČAJ

za vojno-diplomatsku izobrazbu

Uvjeti za djelatne vojne osobe:

- VSS
- čin: satnik-brigadir
- završena napredna časnicačka izobrazba
- znanje engleskog jezika (najmanje 65% ALCPT ili STANAG 1111)

Uvjeti za državne službenike:

- VSS
- znanje engleskog jezika (najmanje 65% ALCPT ili STANAG 1111)
- za državne službenike I. i II. vrste položen DSi.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta potrebno je dostaviti do **16. rujna 2005. godine** u MORH, Personalnu službu, Odjel izobrazbe putem svojim ustrojbenih cjelina. Kontakt telefoni: 45 67 400; 45 67 494; fax: 45 67 752.

Početak izobrazbe je siječanj 2006. godine u trajanju od 12 tjedana.

*brigadni general
Claudio Graziano*

*novi zapovjednik kabulske
multinacionalne brigade*

- **naša je zadaća** na parlamentarnim izborima osigurati sigurno okružje
- **ovdje smo da pomognemo** afganistanskim vlastima
- **novi su primarni ciljevi i zadaće** zaštiti vojnike
- **Afganistanu** se prije svega neophodne ceste i voda

Ovdje smo da pomognemo

Izbore moramo podržati tiho i diskretno. Tehnički su za to odgovorne afganistanske vlasti, a mi ćemo se potruditi da im pomognemo da osiguraju sigurno okruženje. Nakon izbora proces će se nastaviti, ali oni nisu još potpuno spremni "hodati vlastitim nogama". Dakle, trebaju našu podršku i nazočnost

Tekst i fotografije Robert MIKAC

Moji su primarni ciljevi i zadaća zaštiti vojnike.
U takvim operacijama ponekad se čini kako je u mirnom razdoblju teško održati pripravnost na vrlo visokoj razini, no ako napravite pogrešku i izgubite pripravnost, vjerojatno ćete začas biti uključeni u nešto vrlo loše

Pred kraj boravka 5. HRV CON-a u misiji ISAF održana je primopredaja dužnosti dotadašnjeg zapovjednika KMNB-a novom zapovjedniku, talijanskom brigadnom generalu Claudio Grazianiju. Novi zapovjednik KMNB-a rekao nam je nešto više o svojim nastojanjima i ciljevima u misiji ISAF VIII.

Preuzeli ste novu i utjecajnu dužnost u svojoj vojnoj karijeri. Kako se ona razvijala?

Moja vojna karijera počinje 1972. godine kada sam krenuo na Vojnu akademiju i u kombiniranu vojno-specijaliziranu školu. Postao sam časnik u pješaštvu 1974. godine. Mnogo sam vremena proveo u Glavnem stožeru kao stožerni časnik. Ja sam Alpine, pripadnik talijanskih planinskih postrojbi. Druga grana moje specijalizacije su internacionalni odnosi; preciznije, posjedujem nekoliko diploma, jednu iz prirodnih znanosti s Katoličkog sveučilišta u Rimu i jednu iz strategijskih vojnih znanosti. Nedavno sam stekao još jednu diplomu, iz diplomatskih znanosti na Tršćanskom sveučilištu.

Najbolje iskustvo u mom životu do sada bilo je ono iz UN misije u Mozambi-

ku 1992.-1993. godine, kada sam bio zapovjednik "SUSA" - planinsko-pješačke bojne.

Koliko je trajalo pripremno razdoblje postrojbi talijanske vojske za ovu misiju?

Kao što znate, talijanska vojska se preustrojava u profesionalni sastav. Uz to, "Taurinense" brigada prošle godine je bila dio NATO-ovih snaga (NATO Response Force) godinu dana, tako da je praktično cijela obuka obavljena već prošle godine. Tijekom prvih šest mjeseci "Taurinense" brigada bila je na pripremama kako bi bila spremna za angažiranje na svakom mjestu pod okriljem NATO-a i izvan toga, a tijekom drugih šest mjeseci brigada je bila u pripravnosti za angažman. S tog gledišta, Afganistan je samo logična posljedica obuke, brigadno osoblje bilo je spremno za angažman. Borbene postrojbe imale su otprilike tromjesečnu specijalnu obuku, ali one su kao dio NATO strategijskih pričuva uvježbani za uporabu u takvim misijama.

U rujnu će se održati afganistanski parlamentarni izbori. Najveći teret sigur-

nosti bit će na lokalnoj policiji i afganistanskoj nacionalnoj vojski. Kako će u sve to biti uključene snage ISAF-a?

U skladu s ISAF misijom, naši vojnici bit će uključeni u sekundarnim zadaćama. To znači zapravo da će sve zadaće, teoretski, odraditi afganistska nacionalna vojska i kabulska gradska policija. Mi smo potporne postrojbe u osiguranju sigurnog okruženja i u pružanju podrške izborima. Naša glavna zadaća je da budemo nazočni i zamijećeni. Da osiguramo afganistanskom narodu podršku internacionalne zajednice. NATO je ovdje da pomogne afganistanskim vlastima.

Još uvijek potrebna nazočnost i podrška snaga ISAF-a

Dijelovi talijanske vojske ovdje imaju veliko iskustvo iz drugih misija, primjerice karabinjeri i inženjerijske postrojbe iz Bosne i Hercegovine, s Kosova i posebice iz Iraka...

Točno. Imamo mnogo iskustva, ali su ponekad postrojbe cijelo vrijeme u mirnoodskim operacijama očuvanja mira. Dakle, kada se vrati, moramo ponoviti obuku za druge, specifične operacije. Zbog toga oni ne gube iskustvo pravog borbenog drila. Ali, kao što kažete, mi smo vrlo dobro obučeni, imamo veliko iskustvo, posebice karabinjeri i ostale specijalizirane postrojbe. To je zato jer novi scenariji oružanih sukoba zahtijevaju snage kao što je hrvatska vojna policija, koje su sposobne za djelovanje u takvom okruženju i kao vojna policija i kao vojska.

Kakva je bila situacija kada ste stigli i koji su ciljevi misije ISAF VIII?

Moramo podržati izbore tih i diskretno. Tehnički su za to odgovorne afganistske vlasti, a mi ćemo se potruditi da im pomognemo kako bi osigurali sigurno okruženje. Nakon izbora proces će se nastaviti, ali oni nisu još potpuno spremni "hodati vlastitim nogama". Dakle, trebaju našu podršku i nazočnost.

U svakom slučaju moji su primarni ciljevi i zadaća zaštiti vojnike. U takvim operacijama ponekad se čini kako je u mirnom razdoblju teško održati pripravnost na vrlo visokoj razini, no ako napravite pogrešku i izgubite pripravnost, vjerojatno ćete začas biti uključeni u nešto vrlo loše.

Na početku Vaše misije jedan od izazova bit će i pronaći rješenje regulacije prometa na prometnici Crimson, jer će

glavna cesta prema istoku, Violet, biti zatvorena 18 mjeseci zbog rekonstrukcijskih radova. Imate li već planove za to ili su u izradi?

Nakon 20 dana boravka ovdje vjerojatno imam više iskustva nego prije tri ili četiri mjeseca. Ono što je neophodno Afganistanu prije svega su ceste i voda. Oni trebaju pomoći u rješavanju problema opskrbe vodom i cestovnih problema. Crimson prometnica je strateški važna, na njoj je gust promet. Moramo sagledati koliko je važna s obzirom na to da otplike 200 kamiona dnevno prometuje tom cestom. To znači oko 6000 kamiona mjesečno. Većina njih su opskrbni kamioni i da se nešto dogodi zimi to bi povećalo probleme. To je vrlo dobra cesta, ali ju je vrlo teško držati otvorenom. Stoga moramo pronaći druge mogućnosti tako da prometnicu *Violet* ako je moguće otvorimo kao drugu prometnicu, barem tijekom zime.

Kako vidite trenutačnu situaciju u Afganistanu, ima li za njega bolje budućnosti?

Imao sam zanimljive razgovore s osobama iz afganistske vlade. Oni kažu da su nakon rata sa SSSR-om, nakon talibanskog rata, izgubili sve. Najviše su izgubili kulturnu baštinu svoje zemlje. Za obnovu društva vjerojatno će im trebati cijeli naraštaj. U današnje vrijeme naraštaji brže stasaju, ali teoretski, ovdje trebamo ostati najmanje 10 godina.

Hrvatski kamp ste posjetili 5. kolovoza povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti? Kakvi su Vaši dojmovi?

Impresioniran sam. Vi ste dobri vojnici i vrlo ste formalni i disciplinirani. Mnogo ste propatili, i to ne tako davno. To što se dogodilo niste potisnuli u svom sjećanju. Bilo je vrlo ugodno slaviti s vama slobodu vaše zemlje. ■

Ono što je neophodno

Afganistanu prije svega
su ceste i voda. Crimson
prometnica je strateški
važna, na njoj je gust
promet. Moramo

sagledati koliko je važna
s obzirom na to da
otprilike 200 kamiona
dnevno prometuje
tom cestom

General Graziano s dosadašnjim zapovjednikom, turskim generalom Ümitom Dündarom

Podvlačim crt... Iz Indije Davor ČULJAK

Dok sam pisao dnevnik, iskreno sam želio da ga još netko osim mene i pročita. Bez obzira na to voli li štivo i autora. Ako sam vas uspio isprovocirati da priču pročitate do kraja, zadovoljan sam. Pouzdano znam da Hrvatski vojnik ne čitamo samo mi, čitaju ga i ljudi izvan naše branše, a s ovolikim brojem pisaca naturščika u vojsci i misijama u kojima sudjelujemo, uskoro bismo mogli postati najautentičniji i najtiražniji ekskluzivni medij s lica mjesta...

Iz Indije Davor ČULJAK

Rekli su mi, kao što običaj nalaže, na kraju treba podvući crt. Crt. Na početku kraja želim zahvaliti redakciji Hrvatskog vojnika koja me rezala vrlo kvalitetno, tako da sam ponekad sam sebi znao reći: „Bože, kako sam pametan“. Uvijek ispadne bolje kada nešto ne kažem nego kada kažem. I želim zahvaliti vama koji ste imali strpljenja čitati ovaj dnevnik. Nadam se da to ništo niste radili za vrijeme radnog vremena, jer linija ne smije stati i radni proces ne smije trpeti. U radno vrijeme tolerira se samo čitanje iz ladice, nabrzaka. Vidi, vidi, započeo sam kao na dodjeli Oskara. „Hvala mojoj mami i tati što mi nisu kupovali čokoladu kad sam bio mali pa sada nemam šećernu bolest, hvala mojoj dragoj drugarici razrednici koja mi je bez obzira na dioptriju u svakom pogledu otvorila oči pa sam postao observer, hvala mojoj dječici što su čuvala majku dok sam ja čuvao mir...“

Ono što sam spoznao ničim se ne može platiti

Nadam se da će se u skoroj budućnosti mnogi mladi ljudi odlučiti na sličan izazov. Vjerljivo nas čeka eksplozija potražnje, još malo i veliki će dio vas, ukoliko to želite, biti u prigodi poput Danaca, Šveđana ili Talijana i nekoliko puta ići u misiju. A to uopće nije lako. Iza svake takve odluke stojite vi, vaša obitelj i vaša domovina. Moja obitelj i moja domovina, a nadam se i ja, do sada smo napravili sve što smo si obećali na početku.

Dok sam pisao dnevnik iskreno sam želio da ga još netko osim mene i pročita. Bez obzira na to voli li štivo i autora. Ako sam vas uspio isprovo-

(Ne)običan traktor

cirati da priču pročitate do kraja, zadovoljan sam. Pouzdano znam da Hrvatski vojnik ne čitamo samo mi, čitaju ga i ljudi izvan naše branše, a s ovolikim brojem pisaca naturščika u vojsci i misijama u kojima sudjelujemo, uskoro bismo mogli postati najautentičniji i najtiražniji ekskluzivni medij s lica mjesta. Jedini je uvjet da ne budemo dosadni.

U ovih petnaest mjeseci živio sam u svijetu potpuno različitom od onoga koji sam do tada vido. Pokušao sam upoznati taj svijet, njegove ljude i običaje. I kulturu ljudi s kojima sam živio. U svoje dvije misije surađivao sam sa časnicima i civilima iz sedamdesetak zemalja. Mnogima od njih ovo je tko zna koja misija po redu i pravi su profesionalci. A i mi smo jako, jako dobri.

S jedne strane vage je sve ono što sam spoznao, što se ničim ne može platiti, i nešto zarađenog novca koji je već davno pametno raspoređen. S druge je strane 457 prilično samotnjačkih dana u nekim zabitima za koje ni mnogi Indijci i Pakistanci ne znaju da postoje, 457 dana u kojima nisam svjedočio tome kako moja dječa eskiviraju učenje, glume, daju kvalitetne dugačke pasove, ozljeđuju

ligamente, razvaljuju mjenjač poput Montoye, nanovo se zaljubljuju i bjesomučno troše. Srećom, sve to vrijeme imali su majku koja isto tako mašala troši, ali sa stilom. Njihova mi majka nedostaje do ludila. 457 dana se nisam kvalitetno posvađao s nekim tako oštromnim. Jedva čekam. Živim, znate, za one neopisive vrhunce koji dolaze u životu pedesetogodišnjeg muškarca i žene poslije svake njihove kreativne svađe. Za trenutke malih noćnih razgovora. Uostalom, i Kefal je rekao Sokratu u Platonovoј Državi: „Znaj, kako mi slabe naslade tjelesne, tako mi rastu želje i naslade za razgovorom.“

Prijateljima koji ostaju...

Prijateljima koji ostaju ovdje želim mnogo uspjeha. I malom Kubatu, koji će se roditi bez mene, želim da bude pametan na tatu i lijep na mamu. I Ariebu, da svoje pjesme otpjeva na koncertu na Stradunu. I Mahboobu, da se opet pomoli u zagrebačkoj katedrali. Evo, cupkaju, idemo na večeru. Pavičić želi platiti. Počeo je jesto trošiti. Bogami, ako ovako nastavi, još malo pa će spiskati i svojih prvih sto dolara u misiji...

Ma uostalom, što ja vama više pišem kada ćemo se uskoro vidjeti. Onda ću vam ispričati sve o svojim priateljima sikhima koji se nikada ne šišaju, veselom pakistanskom traktoru s kojeg trešte narodnjaci, Rajanu koji je bez putovnice dotaknuo pakistansko tlo i djele akustične gitare, tri afrička bumbu i neprekidnom „aaaaa“ altu koji u islamabadsko jutro ledi krv. Ispričat ću vam ekskluzivno i kako je zemo kupio metalnog kašmirskog delfina s loptom na glavi. Navratite u svaku dobu. ■

To je Afrika

Jedna je stvar fascinantna. Svaki, ali baš svaki krov ima postavljeni satelitski tanjur. Nerijetko i šatori u kampovima imaju televizore sa satelitskim prijamnicima. Također, mnoštvo je džipova na ulicama. Benzinske crpke su prepune vozila. Naravno, kada se za jedan američki dolar, dakle za otprilike 6 kuna, može dobiti četiri litre goriva...

Svi su pustinjski gradovi jako slični

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Iako je misija MINURSO sigurno jedna od najmanjih, barem što se vojne sastavnice tiče, prostor koji ulazi u sastav misije nije tako malen. Pod područjem misije podrazumijeva se dio Zapadne Sahare koji se nalazi pod vlašću Kraljevine Maroko, dio koji kontroliraju snage FPOL-a, granični dio države Mauritanije prema gradiću Zoueratu, granični dio Alžira, odnosno područje gradića Tindoufa, pa čak i obližnje Kanarsko otočje koje pripada Španjolskoj. Ako izostavimo ovo potonje, čisto europsko i svjetsko središte, ostatak koji sam nabrojao tipično je afrički. U civilizacijskom i kulturnoškom smislu.

Iako je moj prvi kontakt s područjem misije bio u Laayoune, danas, nakon više od osam mjeseci, mogu s pravom i sigurnošću tvrditi kako i nema velike razlike između Laayounea, Zouerata u Mauritaniji ili Tindoufa u Alžиру gdje se sada nalazim. Svi gradovi koji su imali sreću ili nesreću da su izgrađeni u pustinjskim dijelovima sliče jedan na drugoga. Mahom iste ili slične ulice, manje asfalta više pjeska, jednolično obojane fasade zgrada, i to načelno samo s one strane gdje je pročelje, a ostatak nedovršen.

Manjak živosti koji je potreban gradovima, žućkasta boja koja omogućava lakše održavanje i čišćenje.

Čišćenje?! E, to je posebna priča. Čini mi se kako osim u glavnim gradovima nema komunalnih službi koje bi čistile ulice od smeća koje je naneseno pustinjskim vjetrovima, ali i očitom nebrigom lokalnog stanovništva. Svaki od gradova koje sam spomenuo ujedno je i vojni grad, što znači da su namjenski izgrađeni kako bi se omogućio kakav-takav život pripadnicima vojske. Na ulicama se uglavnom mogu sresti djeca ili muškarci, a žene se bave kućanskim poslovima. Tu i tamo može ih se sresti ali naravno umotane u tipične nošnje sa zimskim rukavicama kako bi se sakrile ruke od pogleda prolaznika.

Trgovina - osnovno zanimanje

Ako nisi u državnoj službi, vojsci, policiji ili žandarmeriji, jedini izvor prihoda i osnovna zanimacija u takvim sredinama jest trgovina. Sa svim i svačim. Postoje uredne radnje za prodaju, ali i one druge koje su sklepane od dasaka i malo betona, tek toliko da se može početi s radom. A prodaje se sve, od unikatnih tapeta, zlata, bižuterije do elektroničkih uređaja egzotičnih marki i naziva. Za naše pojmove za male novce, ali koliko novaca toliko muzike. Najdojmljivije mjesto za prodaju, a domicilnom stanovništvu najdraže, takozvani su bazari koji se otvaraju vikendom, što je ovdje četvrtak i petak. Na velikom prostoru mnoštvo šarenih šatora pod kojima se može naći sve. Prodavači su uglavnom izbjeglice iz izbjegličkih kampova koji se nalaze u blizini Tindoufa. Nerijetko se na takvom bazaru može pronaći i prehrambeni proizvodi, pa čak i mesa koje

se prodaje na otvorenim štandovima pod temperaturama višim od 50 stupnjeva. Još jedna stvar je fascinantna. Svaki, ali baš svaki krov ima postavljeni satelitski tanjur. Nerijetko i šatori u kampovima imaju televizore sa satelitskim prijamnicima. Također, mnoštvo je džipova na ulicama. Benzinske crpke su prepune vozila. Naravno, kada se za jedan američki dolar, dakle za otprilike 6 kuna, može dobiti četiri litre goriva. Za manje od četiri dolara može se kupiti šteka cigareta kod uličnih prodavača ili na kiosku.

Kada se pomaknete iz središta grada, naići ćete na suštu suprostost. Male, moderne stambene jedinice koje su tek izgrađene ili se upravo grade. Moderna naselja, kompletno asfaltirana, sa zasadnjim zelenilom i svom infrastrukturom koja je potrebna gradu. Njegov takvog modernog stana izrazito je mali, samo pedesetak dolara. Uz cjenjanje naravno.

Nešto malo dalje novi šok. Naoružani vojnici, vojni policajci na glavnoj prometnici koja vodi izvan grada. Kontroliraju sve i svakoga, dok se vozila UN-a propuštaju nesmetano. Iako nije ratno stanje, osnovna svrha ovakvog nadzora je preventiva. Naime, većina afričkih država nema definirane granice s graničnim prijelazima, tako da je ovo jedan od načina kontroliranja situacija u gradovima i oko njih. Vozila na cestama, s rukom ispisanim upisnim oznakama, s rijetko ispravnom signalizacijom, što je osobito opasno noću kada vozilo ispred sebe ugledate u posljednji trenutak. Dvadesetak kilometara dalje nova kontrola osoba, ovaj put to radi policija Fronte Polisario. Teritorij jedne države, dvije vojske, dvije kontrole, svi naoružani. To je Afrika. ■

Ulica s trgovinama

Ukupni pobjednik DŠ Jastrebarsko

U Dočasničkoj školi Jastrebarsko održane su od 1. do 4. rujna 6. vojno-sportske igre ZIO HKoV-a. Na igrama je sudjelovalo 12 postrojbi: Časnička škola, Zapovjedništvo za izobrazbu i obuku, satnija vrhunskih sportaša, Dočasnička škola Jastrebarsko, Taktičko-simulacijsko središte, Središte za borbenu obuku Slunj, Poligon "Eugen Kvaternik" Slunj, SzOP Pula, SzOP Koprivnica, te SzOP Požega, Šibenik i Sinj.

Više od 200 natjecatelja odmjeravalo je svoje snage u 11 disciplina: malom nogometu, košarci, streljaštvu (muški i žene), šahu, orijentacijskom trčanju, preprekama za vojni petoboj, testu motoričkih sposobnosti, bacanju bombe (u cilj i u dalj) i tenisu.

de što više dobrih rezultata.

Na posjetku je okupljene pozdravio ministar Rončević istaknuvši kako su vojno-sportske igre nešto što treba podržavati i nadograđivati. Natjecateljima je poručio: "Provode ove igre kao i one do sada - fer, sportski korektno i uz postizanje dobrih rezultata. Želim vam mnogo uspjeha i proglašavam 6. vojno-sportske igre otvorenima."

Nakon završene svečanosti, natjecatelji su prionuli osvajanju bodova. U vrijeme našeg posjeta istraživali su stazu dužine 4200 m u kategoriji orijentacijskog trčanja. Na susjednim se terenima, pak, odvijao teniski dvoboј, dok se u prostorijama Dočasničke škole, u potpunoj tišini, razmišljalo o sljedećim šahovskim potezima. Košarkaški je susret

organiziran u OŠ "Krašić", a pučalo se na automatskom strelištu "Vrapčanski potok". Malonogometaši su igrali svoje utakmice u OŠ Ljube Babića, dok su se ostale discipline odvijale u krugu vojarne "Dr. Ante Starčević". Sve u svemu, natjecanje je bilo dinamično i obilježeno naporima natjecatelja u svakoj od spomenutih disciplina. No, kako to biva u svakom sportu, na kraju priče uvijek postoje oni koji su se tijekom natjecanja pokazali najboljima. Stoga je s nestrpljenjem dočekana svečanost zatvaranja igara i proglašenje pobjednika. I ovaj put natjecateljima su došli čestitati brojni uzvanici, među kojima izaslanik zapovjednika HKoV-a brigadni general Dragutin Repinc, zapovjednik ZIO-a brigadir Marjan Biškić, zapovjednik DŠ Jastrebarsko bojnik Ivan Magić, te brojni drugi. Uz zahvalu domaćinu, Dočasničkoj školi, brigadir Biškić je istaknuo kako su ove igre poklonjene u spomen onima koji su najzaslužniji što danas uživamo u slobodi i neovisnoj državi - hrvatskim braniteljima. Čestitke je natjecateljima uputio i brigadni general Dragutin Repinc izražavajući zadovoljstvo pokazanom spremnošću sudionika te postignutim rezultatima.

Ovogodišnji ukupni pobjednik je domaćin - Dočasnička škola Jastrebarsko. Stoga je domjenak, upriličen nakon svečanosti zatvaranja, bio obilježen još većim zadovoljstvom.

Andreja DEČAK

Pregled rezultata po disciplinama

ORIJENTACIJSKO TRČANJE

pojedinačno

1. DAMIR MILJKOVIĆ DŠ Jastrebarsko
2. MIROSLAV KRALJ DŠ Jastrebarsko
3. DRAŽEN HENC SzOP Pula

ekipno

1. DŠ Jastrebarsko 1. ekipa
2. DŠ Jastrebarsko 2. ekipa
3. SzOP Koprivnica

PREPREKE ZA VOJNI PETOBOJ

pojedinačno

1. DANIJEL DIKŠIĆ DŠ Jastrebarsko
 2. MIROSLAV KRALJ DŠ Jastrebarsko
 3. DRAŽEN HENC SzOP Pula
- STRELJAŠTVO HS + PAP ekipno
1. ZIO
 2. SzOP Sinj
 3. VP Slunj

STRELJAŠTVO ZRAČNA PUŠKA

pojedinačno

1. ADELITA BAN SzOP Koprivnica
2. IVANA VIDAK DŠ Jastrebarsko
3. MAJA HANŽEKOVIĆ SzOP Koprivnica

ekipno

1. SzOP Koprivnica
2. DŠ Jastrebarsko
3. Časnička škola

MALI NOGOMET

1. SzOP Sinj
2. SzOP Požega
3. DŠ Jastrebarsko

KOŠARKA

1. SzOP Sinj
2. Časnička škola
3. SzOP Požega

ŠAH

1. GORAN JURIĆ SzOP Sinj
2. IGOR MILOVAC SzOP Pula
3. SAŠA STRAHIJA SzOP Pula

TENIS

1. GORAN BALETIĆ SzOP Pula
2. IVAN ĐANIĆ DŠ Jastrebarsko
3. DRAGOLJUB MARKOVIĆ Časnička škola

BACANJE BOMBE U CILJ I U DALJ

pojedinačno

1. DANIJEL DIKŠIĆ DŠ Jastrebarsko
2. PETAR BILOKAPIĆ SzOP Sinj
3. DAMIR MILJKOVIĆ DŠ Jastrebarsko

ekipno

1. DŠ Jastrebarsko
2. SzOP Sinj
3. Časnička škola

TEST MOTORIČKE SPOSOBNOSTI

1. MIROSLAV KRALJ DŠ Jastrebarsko
2. DAMIR MILJKOVIĆ DŠ Jastrebarsko
3. ZORAN SMOLJO SzOP Sinj

Novi ciklus izobrazbe u ŠSJ-u

Službenim otvorenjem u Časničkom domu vojarne "Petar Zrinski" na Črnomercu Škola stranih jezika ZZIO-a "Katarina Zrinska" ušla je u novu školsku godinu.

Nazočnim djelatnicima i polaznicima Škole prvo se obratio njezin ravnatelj profesor Đemal Kadrić, koji je nakon uvodnih riječi o djelovanju i povjesnici Škole istaknuo kako od svih očekuje "da se potpuno posvete radu, jer jezik se uči intenzivno i maksimalno". To potvrđuje i činjenica da polaznike u idućem razdoblju školovanja očekuje 360 sati nastavničkog i barem 40 sati individualnog učenja.

U ime zapovjednika ZZIO-a general bojnika Mirka Šundova ovom uvodnom "okupljanju" nazočio je i brigadir Frano Tomičić, koji je predstavio Zapovjedništvo te rekao polaznicima da je mogućnost pohađanja nastave u odgovarajućim uvjetima i pod ravnjanjem izvrsnih stručnjaka

Snimio: Davor KIRIN

zapravo "dubitak". Nije izostalo ni uobičajeno podsjećanje na obvezu poštivanja svih normi vojničkog i profesionalnog ponašanja.

D.V.

Natjecanje dragovoljaca i veterana

Snimio Dubravko KOVAC

U jutarnjim satima 3. rujna u sportskom parku "Mladost" počelo je 10. državno sportsko natjecanje dragovoljaca i veterana Domovinskog rata - "Zagreb 2005".

U organizaciji Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata RH i UDVDR Podružnice grada Zagreba, natjecanju je pokrovitelj Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, te supokrovitelj Poglavarstvo grada Zagreba. Nakon što su se sudionici iz 20 županija i Grada Zagreba svečano postrojili na stadionu,

riječi dobrodošlice uputio im je ovogodišnji domaćin, predsjednik UDVDR RH Podružnice grada Zagreba Krunoslav Samošćanec, poželjevši natjecateljima postizanje dobrih rezultata. Zahvalio je na dolasku ministrici Jadranki Kosor, gradonačelniku Zagreba Miljanu Bandiću, savjetniku Predsjednika za sport Željku Mataji, predsjedniku Hrvatskog olimpijskog odbora

Ukupni rezultat

1. mjesto - **GRAD ZAGREB**
2. mjesto - **PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA**
3. mjesto - **SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA**

Zlatku Mateši, te ostalim vojnim i civilnim dužnosnicima.

Predsjednik UDVDR RH Đuro Dečak istaknuo je kako dragovoljci i veterani i ovim natjecanjem iskazuju onu istu hrabrost i viteštvu kojim su izvojevali pobjede u Domovinskom ratu, ali i kako to isto trebaju zadržati i da-

nas, u vrijeme zalaganja za poštivanje njihova dostojanstva, te borbe za njihovu moralnu potporu i materijalnu egzistenciju. Gradonačelnik Zagreba Milan Bandić poželio je natjecateljima uspješno sportsko nadmetanje te ugodan boravak u gradu - domaćinu. Okupljenima se obratila i ministrica Jadranka Kosor kazavši: "Vi, hrvatski branitelji, najzaslužniji ste što danas imamo suverenu, samostalnu, demokratsku, slobodnu, europsku Hrvatsku. Bili ste zajedno u ratu, budite zajedno i poslije rata!", te je proglašila 10. državno sportsko natjecanje otvorenim.

Nakon službenog dijela počeo je sportski. Natjecalo se u 7 disciplina: malom nogometu, krosu, povlačenju užeta, kuglanju, boćanju, streljaštvu i šahu. Na svečanosti zatvaranja, na Zagrebačkom velesajmu, pobednicima su uručene zaslужene nagrade: pehar, medalje i diplome. U ugodnoj atmosferi druženje nekadašnjih suboraca a današnjih sportskih protivnika nastavilo se do kasno u noć.

A. DEČAK

Poziv na sudjelovanje

U organizaciji Hrvatskog društva za vojnu medicinu Hrvatskog liječničkog zbora u hotelu Sheraton u Zagrebu od 20. do 22. listopada održat će se II. hrvatski kongres vojne medicine s međunarodnim sudjelovanjem. Na Kongresu će se obrađivati slijedeće teme: medicina u Domovinskom ratu, ratna kirurgija, posttraumatski stresni poremećaj, forenzička medicina, pomorska, podvodna i hiperbarična medicina kao i slobodne teme, a organizirat će se i okrugli stol na temu medicinski aspekti suvremenog terorizma.

Rok prijave za sudjelovanje na Kongresu je 15. rujna, za dostavu sažetaka je 1. listopada, a rok za radeve 22. listopada. Prijave i sažetke potrebno je slati isključivo elektronički: e-mail: info@hdvm.hr; <http://www.hdvm.hr>. Radeve slati na adresu: HDVM HLZ, Šubićeva 9, Zagreb, s naznakom za II. kongres vojne medicine.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
Uprava za ljudske resurse**

**objavljuje
O G L A S**

za prijam u djelatnu vojnu službu kandidata za časnike

I.

**Oglas se objavljuje za sljedeće grane, rodove/strukre i zvanja u oružanim snagama Republike Hrvatske,
s mjestom službe:**

HKoV

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pješaštvo	sva zvanja i usmjerenja	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	27	
pješaštvo	diplom. kineziolog	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	8	
topništvo	dipl.ing. strojarstva, elektrotehnike i matematike	Petrinja, Virovitica, Bjelovar	25	
protuzračna obrana	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Dugo Selo, Osijek, Split	25	
oklopništvo	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Petrinja, Đakovo	20	
inženjerija	dipl. ing. strojarstva	Karlovac, Glina, Slunj	2	
inženjerija	dipl. ing. građevine	Karlovac, Glina, Slunj	1	
veza	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Samobor, Osijek	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl. ing. elektrotehnike ili dipl. ing. informatike	Zagreb, Virovitica, Bjelovar, Karlovac, Split	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
zdravstvena struka	doktor medicine	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	18	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor stomatologije	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	3	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor veterinarske medicine	Zagreb, Osijek	2	
psihološka struka	dipl. psiholog / prof. psihologije	Zagreb, Dugo Selo, Osijek, Split, Knin, Karlovac, Gospic, Delnice, Virovitica, Bjelovar, Jastrebarsko, Požega	10	
tehnička struka	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Osijek	3	znanje stranog jezika razine III. stupnja

NBKO	dipl. ing. kemije	Zagreb, Petrinja	7	
glazbena struka	glazbenik hornist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik tubist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik klarinetist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik flautist	Zagreb	1	prethodna audicija
pravna struka	diplomirani pravnik	Zagreb, Samobor	2	

HRM

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pomorstvo	dipl.ing. pomorskog prometa - smjer nautika	Split	5	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
tehnička služba	dipl.ing. brodostrojarstva/ strojarstva	Split	10	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer elektronika	Pula, Dugi Otok, Vis, Lastovo, Mljet, Molunat	3	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer telekomunikacije	Ploče, Pula, Split	2	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja

HRZ I PZO

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
financijska struka	dipl. ekonomist	Zagreb	3	
pravna struka	dipl. pravnik	Zagreb	1	
zdravstvena struka	dr. medicine	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	2	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	dr. stomatologije	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	1	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada

II.

Prednost imaju kandidati sa završenom izobrazbom za pričuvne časnike i kandidati s trećim ili višim stupnjem znanja engleskog, njemačkog, francuskog ili talijanskog jezika.

III.

Osim navedenih, kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da je odslužio vojni rok u Republici Hrvatskoj (muškarci),
- da ima isključivo državljanstvo Republike Hrvatske,
- da ima visoku stručnu spremu,
- da nije stariji od 30 godina (prednost imaju kandidati mlađi od 30 godina),
- da ispunjava ostale uvjete propisane Zakonom o službi u OS RH.

IV.

Prijave na oglas podnose se ispunjavanjem prijavnice i prilaganjem potrebe dokumentacije u uredima za obranu prema mjestu prebivališta kandidata. Preko ureda za obranu kandidati će biti pozivani na dvodnevne zdravstvene pregledе, psihološka ispitivanja, razgovor s personalnim časnikom, provjeru znanja stranih jezika i motoričke provjere.

Uz prijavnicu potrebno je priložiti domovnicu, rodni list, uvjerenja o prebivalištu, o nekažnjavanju, o odsluženom vojnem roku (muškarci), diplomu i ostale dokumente tražene ovim oglasom.

V.

Ministarstvo obrane će u postupku odabiru isključivati kandidate na temelju službenih podataka iz vojne evidencije, neispunjavanja uvjeta oglasa, rezultata psiholoških ispitivanja i zdravstvenih pregleda i drugih provjera prema propisima za prijam u djelatnu vojnu službu.

VI.

Oglas je otvoren 15 dana od dana objave.

Finska nabavlja oklopna vozila

FINSKA je vojska od finske tvrtke Patria Vehicles naručila 62 kotačna oklopna vozila XC-360 AMV pogonske konfiguracije 8x8. Ugovor je vrijedan 96 milijuna eura. Vozila će biti predana tijekom 2006. i 2007. i bit će u sastavu brigade za brze intervencije. Očekuje se kako će vozila ostati u službi najmanje 35 godina.

Finski AMV je u osnovi identičan poljskoj inačici koja je dobila lokalno poljsko ime Rosomak. No, bit će i manjih razlika. Tako će finska vozila imati dodatne kutije na vozilu u koje će se smjestiti neka oprema, primjerice lanci za vožnju po snijegu i teškom terenu.

Finska će vozila biti opremljena lakom besposadnom kupolom Protector norveške tvrtke Kongsberg. Protector je opremljen teškom strojnicom kalibra 12,7 mm, laserskim daljinomjerom, IC i dnevnom kamermom te osam bacača dimnih granata

za samozaštitu. Kupola je postavljana i na američka oklopna vozila Stryker te australijska ASLAV.

Tvrta Patria ima s finskom vojskom i ugovor za proizvodnju 24 vozila AMV 8x8 opremljena kupolom AMOS. AMOS je kratica za Advanced Mortar System (napredni minobacački sustav), a ustvari je riječ o visokoautomatiziranoj kupoli opremljenoj dvocijevnim minobacačem kalibra 120 mm. Predaja prvih vozila sa sustavom AMOS trebala bi uslijediti početkom 2006.

Kupolu AMOS zajednički su razvile finska Patria i švedska tvrtka Hagglunds koja je sad dio britan-

Patria

skog koncerna BAE Systems. AMOS proizvodi zajednička tvrtka Patria Hagglunds. Za AMOS zanimanje pokazuju mnoge vojske diljem svijeta. Jedan od interesenata je i američka vojska koja ga razmatra kao jedan od borbenih podsustava u sklopu nove obitelji vozila FCS koja se razvija kao odgovor za potrebu djelovanja u modernom nestabilnom i umreženom okružju.

M. PETROVIĆ

Lockheed Martin počinje s gradnjom zračnih brodova

Lockheed Martin

procjenama u budućnosti mogli imati jednu od ključnih uloga u obrani Sjedinjenih Američkih Država od napada iz zraka, odnosno u borbi protiv neprijateljskih balističkih i krstarečih projektila. Uz to, takva platforma bila bi iskoristiva i kao komunikacijsko čvoriste. U tom smislu američka Missile Defence Agency (MDA) kani tijekom jeseni ove godine potpisati 137 milijuna dolara vrijedan ugovor s tvrtkom Lockheed Martin o početku nove faze High Altitude Airship (HAA) programa.

Tijekom te faze očekuje se izrada prototipa zračnog broda pogonjenog solarnim baterijama, dužine 131 m, odnosno širine trupa (u najširoj točki) 45,75 m, u koji bi

se smjestilo 103 000 m³ helija. Letjelica bi trebala biti izrađena od kompozitnih vlakana, čime bi se osigurala njezina čvrstoća, odnosno mogućnost boravka u vrlo zahtjevnom okružju stratosfere. Prototip bi trebao moći lebdjeti na visini od 18 300 m, uz mogućnost nošenja 227 kg "korisnog" tereta, što se prije svega odnosi na razne elektro-optičke i infracrvene kamere, raznu radarsku i drugu senzorsku, navigacijsku i komunikacijsku opremu. Očekuje se kako bi se prva tri demonstracijska leta mogla izvesti početkom 2008. godine.

U sklopu HAA programa MDA razmatra i novi prototip koji bi svojim dimenzijama bio čak dvostruko veći, mogao bi nositi višestruko više "korisnog" tereta do visine od 21 210 m, na kojoj bi mogao autonomno boraviti do godine.

I. SKENDEROVIC

AMERIČKO ministarstvo obrane odlučilo je nastaviti razvoj velikih bespilotnih zračnih brodova velike autonomije, koji bi prema njihovim

Nizozemska uvodi novo streljivo za Leopard 2

NIZOZEMSKA je vojska nakon testova za svoje tenkove Leopard 2A6 odabrala novo streljivo Rheinmetall LKE II (DM53). Riječ je o streljivu kalibra 120x570mm tipa APFSDS koje se ispaljuje iz novog topa L55 kalibra 120 mm i koji je trenutačno najnaprednija inačica tenkovskog topa u kalibru 120 mm.

Streljivo njemačke tvrtke Rheinmetall Waffe & Munition LKE II ima početnu brzinu od 1750 m/s i pri opaljenju stvori buku od 160 dB. Proizvođač navodi kako je projektil penetratorskog tipa učinkovit protiv modernih tenkova na udaljenostima do 4000 m. Ako se ispaljuje iz novog topa L55 (koji je duži 130 cm u odnosu na stariji top L44), projektil na

ustima cijevi ima energiju od 13 MJ dok isti projektil ispaljen iz starog L44 ima energiju od 11,6 MJ. Do povećanja energije na ustima cijevi dolazi zbog duže cijevi koja učinkovitije iskoristi potisno punjenje. Ta povećana energija se očituje i većom probojnošću penetratora na cilju.

Tvrtka navodi kako je streljivo LKE II dizajnirano za probijanje najmodernijih oklopa, a posebno dvostrukog reaktivnog oklopa. Penetrator je izrađen od tungstena s još nekim dodacima. Uporabom tog materijala dobivene su izvrsne osobine koje se mogu postići i uporabom penetratora od osiromašenog urana. No, uran često izaziva političke i ekološke probleme pa mnogi

proizvođači naprednog tenkovskog streljiva diljem svijeta radije odabiru tungsten.

Očito je kako je streljivo LKE II na samom svjetskom vrhu te osim nizozemskoj vojsci prodano je njemačkoj i švicarskoj vojsci. No, taj će se broj vjerojatno povećati jer su neke europske države (Austrija, Finska, Norveška, Poljska, Grčka) nabavile rabljene tenkove Leopard 2 s topom kalibra 120 mm i trebat će napredno streljivo vrhunskih osobina.

M. PETROVIĆ

Isporuka prve singapurske fregate

RSS FORMIDABLE, prva od šest novih fregata višestruke namjene klase Formidable za singapursku ratnu mornaricu zaplovila je put Singapura iz brodogradilišta DCN Lorient, sjeverozapadna Francuska, potkraj svibnja ove godine. Očekivano, brod je doplovio u matičnu luku Singapur sredinom srpnja.

Klasa Formidable zamjenit će šest raketenih topovnjača klase Sea Wolf koje su ušle u službu davne 1972. godine.

Značajke klase Formidable su: duljina 114,8 m, širina 16,3 m, gaz 6,0 m i istisnina 3200 tona. Brod pokreće četiri MTU 20V 8000 dizelska motora, svaki snage 8200 kW u CODAD konfiguraciji, pri čemu se postiže maksimalna brzina 27 čv,

odnosno brzina krstarenja 18 čv. Autonomija fregate iznosi 4000 nm (7200 km).

Fregata je naoružana Boeing Harpoon protubrodskim projektilima do meta 130 km koji se koriste aktivnim navođenjem. Svaki projektil opremljen je 227 kg teškom bojnom glavom. Također brod je opremljen DCN Sylver raketnim sustavom s okomitim lansiranjem s projektilima zemlja-zrak MBDA Aster 15. Postoje četiri SYLVER A43 lansirnih modula s 32 projektila. Glavno topničko naoružanje sastoji se od jednog Oto Melara Super Rapid topa kalibra 76 mm/62.

Dostava nove fregate singapurskoj mornarici donosi programu u području protuzračne, protubrodskie i protupodmorničke borbe. Također, s brodova će djelovati helikopteri tipa Sikorsky S-70B Seahawk.

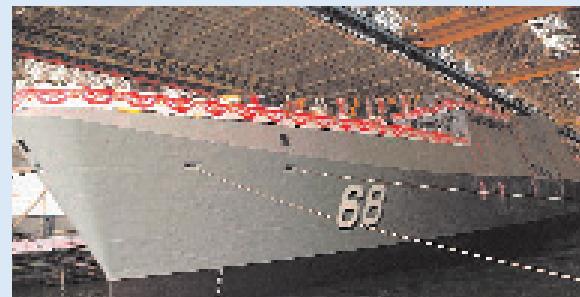
Uz trup male zamjetljivosti i tzv. topside

dizajn klase Formidable uključuje visok stupanj automatizacije jednako u borbenom sustavu i sustavu upravljanja brodom čime je smanjena posada broda na samo 71 člana (plus 15 članova zračnih snaga).

DCN je izgradio prvi brod u klasi u Lorientu dok će preostalih pet graditi tvrtka Singapore Technologies Marine u svojem brodogradilištu Benoi unutar programa transfera tehnologija.

Nakon dolaska u Singapur, RSS Formidable započinje s integracijom borbenog sustava, testiranjima te aktivnostima vezanim za primopredaju koje će svoj vrhunac doživjeti prilikom ulaska u operativnu službu 2007. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

Raytheon

Radar THEL u uporabi

IZRAELSKA vojska planira operativno rabiti radar razvijen za laserski zaštitni sustav THEL (*Theater High Energy Laser*). Radar je dio sustava za upravljanje paljborom visokoenergetskog lasera sposobnog oboriti čak i taktičke projektile. Sustav je tijekom testova uspio oboriti projektil ispaljen iz VBR-a kalibra 122 mm. No, THEL je još daleko od stvarne operativne primjene.

Razlog zbog kojeg je izraelska vojska odlučila operativno rabiti dio sustava, koji je još uvijek u razvoju, prijetnja je koju za Izrael predstavljaju povremeni raketni napadi palestinskih miltanata. Ti su napadi iznenadni i izazivaju civilne žrtve.

Ideja je staviti u funkciju napredni radar koji brzo može otkriti projektil, izračunati putanju i predvidjeti mjesto pada. Sustav THEL je još daleko od mogućnosti rutinskog operativnog uništavanja projektila ali radar bi mogao, ranom detekcijom, pružiti više vremena za uzbunjivanje područja na koje će projektil pasti.

THEL je zamišljen kao napredni laserski bojišnički zaštitni sustav sposoban uništiti projektile srednjeg i kratkog dometa, pa čak i topničke i minobacačke. Zajednički ga razvijaju američka i izraelska vojska te tvrtke iz obje države. Srce sustava je visokoenergetski kemijski laser

potpomognut radarsom za praćenje ciljeva. Sustav u trenutačnoj razvojnoj fazi ima masu od 180 tona. Zato je prevelik i pretežak za ozbiljnu operativnu uporabu pa se razmatra razvoj bitno lakše mobilne inačice koja bi trebala biti lakša 10 puta.

Masa od 180 tona znači kako je sustav mobilan samo uvjetno jer treba veliku količinu raznih vozila za transport. Inačica mase do 18 tona mogla bi se ugraditi na jedno ili dva vozila i bila bi znatno mobilnija, mogla bi se prevoziti transportnim avionom i brzo dopremiti tamo gdje je najpotrebnija. Prototip mobilne inačice trebao bi biti dovršen do 2007.

M. PETROVIĆ

Nova probojna bomba

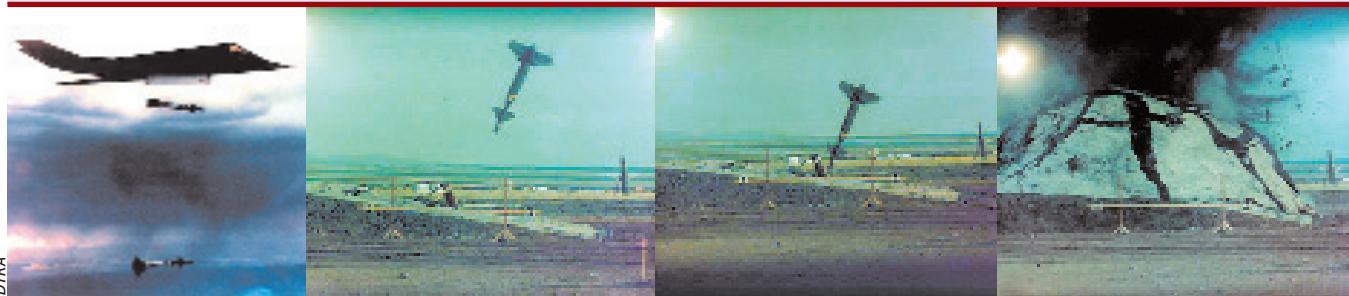
AMERIČKOJ ratnoj mornarici isporučena je nova probojna bomba poznata i kao *bunker buster*. Novi *bunker buster* teži 1088 kg i nosi oznaku GBU-24G/B. Bomba je namijenjena udarima na dobro utvrđene, odnosno duboko ukopane protivničke ciljeve, posebice one koji služe za proizvodnju biološkog, kemiskog i nuklearnog oružja. Ameri-

čka ratna mornarica naručila je ukupno 600 takvih bombi za iznos od 51,4 milijuna američkih dolara, te bi se njihova isporuka trebala okončati do rujna ove godine.

U tijelo bombe ugrađuje se BLU-116A/B bojna glava koja ima znatno poboljšana probajna svojstva u odnosu na prethodnu inačicu bojne glave BLU-109. Uz to, u tijelo bom-

be ugrađuje se trostupanjski upaljač FMU-143 koji omogućava veću fleksibilnost pri programiranju trenutka detoniranja upaljača. Također, procjenjuje se da bi nova bomba trebala uzrokovati mnogo manje kolateralnih ljudskih žrtava i materijalne štete. Bomba ima lasersko i GPS navođenje.

I. SKENDEROVIC

DTRA

Šri Lanka dobiva novi patrolni brod

POSLJEDNJI izvanobalni patrolni brod, SNLS P621, države Šri Lanke otplovio je iz Norfolka, Virginia, SAD, te se pridružio novoj ratnoj mornarici potkraj veljače ove godine.

Preinaka vrijedna 6,9 milijuna US dolara obavljena je na bivšem brodu američke obalne straže USCG Courageous te uključuje potpuno novu elektroniku, računalni sustav, opremu za nadzor te klimatizirane radne prostorije.

Brod će donijeti dragocjenu pomoć ratnoj mornarici Šri Lanke u nadzoru i djelovanju u izvanobalnim vodama. Njime će se koristiti u akcijama obalne straže, posebno kako bi se pronašli i uhvatili ilegalni imigranti te krijumčari opojnih droga, a također se može uporabiti u operacijama protiv pobunjenika Tamilskih

tigrova na sjeveroistoku Šri Lanke.

Pretpostavlja se da će novi vlasnici ponovno naoružati plovilo. Prilikom pregovora, novi vlasnici zahtijevali su ugradnju kineskog topa kalibra 57 mm, no Washington je stavio veto na taj zahtjev. Umjesto toga na brod je ugrađen top kalibra 40 mm koji je

premešten s broda SLNS Sayura.

Nije u potpunosti jasno hoće li top 40 mm biti vraćen na brod Sayura i hoće li se na P621 ugraditi top kalibra 57 mm. Alternativno, na brodu Sayura može biti ugrađen top Typhoon.

M. PTIĆ GRŽELJ

EADS-ov kandidat za američki LUH natječaj

TVRTKA EADS North America ponudila je svoj helikopter UH-145 na američkom LUH (Light Utility Helicopter) natječaju za odabir lako višenamjenskog helikoptera. Helikopter UH-145 temelji se na dobro prokušanoj Eurocopterovojoj platformi EC-145, koja se u proizvodnji nalazi od 2002. godine. Tim se suvremenim helikopterom uspješno koriste policijske snage u više zemalja svijeta za razne vrste

nadzora iz zraka, a posebice su pogodni za brzu medicinsku evakuaciju unesrećenih osoba, posebice u urbanom području, na otocima, odnosno na velikim prometnicama.

Američka vojska planira u narednom razdoblju započeti zamjenu postojeće flote, odnosno helikoptera

UH-1 i OH-58, koji su tijekom proteklih desetljeća rabljeni za razne vrste prijevoza ljudi i opreme. U toj kategoriji lakih višenamjenskih helikoptera američka vojska kani nabaviti 300 novih letjelica, što jer nedvojben izazov za sve velike proizvođače helikopterske tehnike.

EADS North America ističe vrline svog kandidata kao što je integriranje novih tehnologija pomoći kojih je uvelike povećana operativnost

helikoptera, uz veliko smanjenje operativnih troškova. Uz to, helikopter krase novi hidro i elektrosustavi, poboljšani glavni i repni rotorji sa znatno dorađenim krakovima izrađenim od kompozitnih materijala čime su se postigle mnogo manje vibracije, te smanjila buka, uz istodobno poboljšanje aerodinamičkih svojstava letjelice, čime se mnogo dobilo na finijim i boljim letnim performansama helikoptera. Od opreme ističu i NVG kompatibilnu "glass cockpit" konfiguraciju instrumenata u pilotskoj kabini (što se danas smatra nezaobilaznim standardom u opremanju suvremenih helikoptera), te laku i brzu prilagodljivost transportnog dijela iz konfiguracije za prijevoz osam osoba do MEDEVAC konfiguracije s dva nosila. Uz to, proizvođač ističe kako je UH-145 priskrbio i FAA IFR certifikat, čime je ispunjena COTS (commercial off-the-shelf) norma, odnosno zahtjev američke vojske prilikom nabave strane vojne opreme.

I. SKENDEROVIC

Rusko-kineska vojna vježba - nova bipolarizacija ili...?

Nedavno završena rusko-kineska vojna vježba, koja je pod nazivom "Mirovna misija 2005" ("Peace Mission 2005") realizirana od 18. do 25. kolovoza, izazvala je živo zanimanje međunarodne javnosti i veliku pozornost vojnih krugova gotovo svih većih zemalja zbog svoje, moglo bi se reći, globalne vojno-političke važnosti

Marinko OGOREC

Rusko-kineska vojna vježba "Mirovna misija 2005" ("Peace Mission 2005") realizirana od 18. do 25. kolovoza izazvala je pozornost diljem svijeta. Riječ je o vježbi koja osim vojnih svakako ima i dublje političke i strateške implikacije.

Iako je angažirala relativno mali broj ljudi za tako velike oružane snage (ukupno otprilike 10 000 vojnika i časnika - 1800 ruskih, te više od 8000 kineskih), po vrsti i količini uključene vojne tehnike i dinamici vježba je bila vrlo složena, a svojom koncepcijom prenosila je dosta konkretnе i nedvosmisljene političke poruke. Službeno je realizirana u sklopu "zajedničkih ruskih i kineskih napora u organizaciji borbe protiv terorizma i ekstremizma" te ka-

ko su rekli najviši politički i vojni dužnosnici obiju država "nije uperenia ni protiv jedne treće zemlje", no aktivnostima koje su realizirane u njezinoj provedbi takve konstatacije slabo "drže vodu" (naime, teško je objasniti kako se vodi protuteristička borba razaračima, strateškim bombarderima i oklopnim brigadama ili zbog čega se uvježbavaju zračno-pomorski desanti širokih razmjera ukoliko se nema pretenzija na treće zemlje). Dakle, političke poruke očigledno treba „čitati između redaka“. Razumljivo, vježba je izazvala i očekivanu reakciju najmoćnije svjetske velesile, SAD-a koje su odgovorile organizacijom podjednako obimne američko-južnokorejske vježbe (isto tako otprilike 10 000 sudionika), pod nazi-

vom "Ulchi Focus Lens 2005" od 22. kolovoza do 3. rujna, ali otprilične oko 500 km istočnije od rusko-kineskog vježbovnog prostora. Naučno, američka strana odbija bilo kakve spekulacije da njihova vježba ima veze s navedenom rusko-kineskom, a zanimljivo je kako niti kineski mediji ne dovode u vezu te dvije vježbe, nego američko-južnokorejsku stavljaju u kontekst vojno-političkog pritiska za zamrzavanje sjevernokorejskog nuklearnog programa (u prilog tome idu i oštiri prosvjedi Sjeverne Koreje koja američko-južnokorejsku vježbu smatra pripremom za invaziju na svoj teritorij). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Teroristi spavači u SAD-u

Posljednji objavljeni slučajevi u SAD-u bjelodano govore kako doista postoji problem tzv. spavača - legalnih imi-granata koji su prošli neku vrstu obuke u tajnim bazama Al-Qaide. Primjera je sve više, a rješavanje tog problema dosad se pokazalo nedovoljnim

Neven MILADIN

Svijet nakon 11. rujna 2001. doista nije više isti, pogotovo to vrijedi za Sjedinjene Američke Države. Strah, ksenofobija, pa i sve češće pogreške pri detekciji navodnih terorista posve su logične posljedice strahota koje je prouzročio *tsunami* terorizma nad Washingtonom i New Yorkom prije četiri godine, a razne sigurnosne i tajne službe, čini se, polako gube ideje kako pronaći ćelije Al-Qaide koje, navodno, samo čekaju "mig" nalogavaca da ponovno napadnu.

Priča koju je objavio Newsweek (od 20. lipnja 2005.) samo dokazuje u kakvim se problemima nalazi Amerika, a da ih njezini stanovnici možda nisu ni svjesni. Riječ je o jednoj mirnoj obitelji pakistanskih dоселjenika koja je živjela u malom

kalifornijskom gradiću Lodi smještenom između Sacramenta i San Francisca, a o kojoj su njihovi susedi imali vrlo pozitivno mišljenje. Nime, priče o spavačima, predstavnicima terorističkih skupina koji u nekoj zajednici mirno žive i čekaju pravi trenutak, dugo se smatrale paranojom. No zadnjih je godina stvarnost jasno pokazala kako spavači doista postoje. Napadi u SAD-u 11. rujna 2001. ali i posljednji napadi u Londonu upućuju na vrlo sličan model djelovanja - spavače koji godinama mirno žive u nekoj zajednici a onda iznenada protiv te iste zajednice izvedu kravvi teroristički napad.

Umer Hayat bio je glava obitelji koja je prije puno godina doselila u SAD, u Lodiju dobila sina Hamida

i živjela posve običnim životom u regiji poznatoj po poljoprivredi i bliskosti susjeda. Hamid je prije dvije godine navršio 20 godina života i prema obiteljskoj i vjerskoj tradiciji bilo je vrijeme da mu otac pronađe suprugu. Igrom sudbine, baš se ta potreba "poklopila" s naorušenim zdravljem Umerove supruge koja je imala velikih problema s jetrom, te je stoga obitelj odlučila otići u Pakistan i, uz liječenje bolesne žene, oženiti sina, što im i nije bio problem s obzirom na to da su proteklih godina, pogotovo Hamid, nerijetko posjećivali rodbinu u gradovima Behboodi i Rawalpindi. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Kortik/Kashtan

Danas kada su finansijska sredstva za naoružanje i obranu znatno reducirana, ruska mornarica se suočava s činjenicom da jedino sustav KORTIK/KASHTAN ima svoje opravdanje i isplativost

Igor SPICIJARIĆ

stava koje će se po svojim taktičkim karakteristikama moći smatrati prvim sustavom za blisku protuzračnu obranu.

Projektni biro iz Tule je 1967. godine predstavio prvi CIWS (Close In Weapon System) na svijetu. U serijsku proizvodnju ušao je Gatling (rotacijski) topnički sustav AK-630, opremljen sa šest cijevi AO-18L kalibra 30 mm (30 x 165), smještenim u automatiziranu kupolu. Sustavom nadzora paljbe upravlja je radar tipa Vympel MR-123 (BASS TILT prema NATO klasifikaciji) koji je radio u X (I) frekventnom opsegu. Taj sustav je bio instaliran na sve površinske plovne jedinice počevši od krstarica klase KRESTA II koje su u službu ušle početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća.

Otpriklike u isto vrijeme počela se rapidno povećavati raketna prijetnja sovjetskoj floti koja je počela razmi-

šljati o potrebi nabave novog i puno djelotvornijeg CIWS sustava. Zadaća projektiranja i razvoja ponovno je bila povjerena birou KBP iz Tule pod rukovodstvom Arkadija Šipunova. Projekt je bio dvosmjerno usmjeren: svoj interes uz mornaricu je našla i kopnena vojska kojoj je trebala zamjena za samovozni protuzračni sustav ZSU-23-4 SHLIKA. U projektiranju mornaričke inačice KBP se oslonio na pomoć Elektroničkog radioinstituta Altair NPO iz Mokve. Projektiranje, ispitivanje i razvoj tih sustava obavljali su se tijekom desetog i jedanaestog petogodišnjeg plana (1981. - 1985.) i rezultirao je mobilnim protuzračnim hibridnim sustavom 2S6 TUNGUSKA i njegovim mornaričkim pandanom 3K87 KORTIK. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Krstarice klase Moskva bile su divovski iskorak za sovjetsku ratnu mornaricu, kako u veličini tako i u konцепцији te su omogućile znatno jačanje sovjetske ratne mornarice tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća

Siniša RADAKOVIĆ

Krstarice klase Moskva (Projekt 1123 Kondor)

Kad je u zadnjim godinama šestog desetljeća dvadesetog stoljeća sovjetska ratna mornarica odlučila svoje velike protupodomorničke brodove klase Kara (vidi Hrvatski vojnik broj 48) označiti kao razarače, zapadni su analitičari začuđeno gledali tu novu klasifikaciju. Iznenadenje je bilo tim veće jer su razarači klase Kara bili još veći od krstarica klase Kresta II. Klasifikacija brodova klase Kara kao krstarica nije imala smisla jer je potkraj pedesetih godina prošlog stoljeća sovjetska ratna mornarica odlučila pokrenuti projekt gradnje

velikih protupodomorničkih krstarica, koje će kasnije dobiti oznaku klase Moskva. Osnovno područje djelovanja trebao im je biti istočni Mediteran, a glavni cilj američke nuklearne podmornice naoružane balističkim projektilima s nuklearnim bojnim glavama.

Nove krstarice originalno su označene kao "protuvododčniji krejser" (protupodomornička krstarica) i od početka su trebale dobiti mogućnost nošenja velikog broja protupodomorničkih helikoptera te moćno raketno naoružanje namijenjeno borbi protiv ciljeva u zraku i pod vodom. Uz

to cijeli je projekt trebao dokazati sposobnost sovjetske brodogradnje da gradi vrlo velike ratne brodove, nekoliko puta veće od tada najvećih sovjetskih krstarica. Da je ta zadaća u potpunosti uspješno ostvarena dokaz su porinuća lakih nosača zrakoplova klase Kiev i klasičnog nosača zrakoplova klase Kuznjecov.

Kobilica za prvu krstaricu - Moskva položena je 15. prosinca 1962. u brodogradilištu Južni Nikolajev (Brodogradilište 444). Moskva je porinuta 14. siječnja 1965., a u operativnu je uporabu u sastavu Crnomorske flote primljena 25. prosinca 1967. U operativnoj je uporabi ostala do studenog 1983. kad je prebačena u pričuvu. Gradnja krstarice Lenjingrad započela je 15. siječnja 1965. na istom navozu na kojem je izgrađena i Moskva. Krstarica Lenjingrad porinuta je 31. srpnja 1968., a u operativnu je uporabu primljena u Crnomorsku flotu 2. lipnja 1969. U operativnoj je uporabi ostala do lipnja 1991. kad je ispisan iz flotne liste. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Cartagena (1741.)

Zaboravljeni admiral

Za razliku od gradova u unutrašnjosti Kolumbije, u kojima su zbog gerilskih napada ljudi s one strane zakona turisti nerijetko ugroženi, Cartagena djeluje sigurno...

Jurica MILETIĆ

Topovi koji su nekad branili Cartagenu

Malo se gradova srednjeg i sjevernog dijela južne Amerike može usporediti s kolumbijskom Cartagenom: s jedne

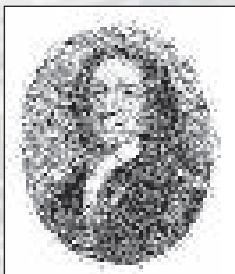
strane je lako prepoznatljiva kolonijalna četvrt s bogato urešenim crkvama, a sve optočeno zidinama utvrde Castillo de San Felipe de Barajas, a s druge, duga pješčana plaža koju s vremenom na vrijeme plave valovi Karipskog mora. Ni traga malariji ili dizenteriji koja je nekoć kosila američke, britanske i

španjolske borce. Njezinih pola milijuna stanovnika ne zna za zimu, jer temperatura se iznimno rijetko spušta ispod 28 stupnjeva.

strane je lako prepoznatljiva kolonijalna četvrt s bogato urešenim crkvama, a sve optočeno zidinama utvrde Castillo de San Felipe de Barajas, a s druge, duga pješčana plaža koju s vremenom na vrijeme plave valovi Karipskog mora. Ni traga malariji ili dizenteriji koja je nekoć kosila američke, britanske i

Potraga za grobnicom

Nekadašnje indijanske prastanovnike španjolskoj je vlasti podredio Pedro de Heredia davne 1533. godine, ali još će stoljećima Cartagena biti izložena napadima svih mogućih gusara, filibustera i lopovskih pustolova. Ne čudi stoga da se baš spomenik i lik Don Blasa - jednonogog, jednookog i jednorukog oslobođitelja grada može vidjeti na više mjesta. Umro je, iscrpljen nakon rata s Britancima, godine 1741. u tom gradu, ali nitko točno ne zna gdje mu je grob. Mnogobrojni turisti, koji se uglavnom spuštaju u obližnju zračnu luku Crespo, uzalud ga traže u mnogobrojnim crkvama, nakon što se suoče s turobnom stvarnošću: mnogima je prtljaga izbušena motornim bušilicama i takve rupičaste poderotine preuzimaju s beskonač-

Španjolski Nelson

Hotimice ili ne, velik je broj ljudi koje je povijest jednostavno zaboravila, a među takve osobe neprijeporno valja uvrstiti i admirala koji se punim imenom zvao Don Blas de Lezo y Olavarrieta (lijevo). Španjolac, ili još točnije Baskijac, rodio se 1688. godine i sve do smrti (umro je 1741.), kada je u našim krajevima tek godinu dana vladala Marija Terezija), vjerno služio i svojoj zemlji i svojem kralju. Gotovo pola stoljeća prije proslavljenog Engleza Horatija Nelsona (desno) ogledao se u mnogim pomorskim bitkama. U najžešćim je okršajima sudjelovao kao bogalj: naime, u međuvremenu je izgubio jedno oko, jednu ruku i jednu nogu, pa ipak i nadasve

Ije najviše od svega nije podnosio kukavičluk.

Lijevu je nogu izgubio još kao šesnaestogodišnjak u bitci kod Veleza-Malage (Gibraltar), a samo nekoliko godina kasnije, već s poručničkim činom, lijevo je oko izgubio u opsadi francuske ratne luke Toulona. Nekako istodobno, u borbama oko Barcelone, izgubio je i ruku, koju su mu morali amputirati. Unatoč svim tim ranjavanjima, kao dvadesetpetgodišnjak iskaže se kao najperspektivniji časnik španjolske ratne flote, a dvaput je u žešćim okršajima umalo poginuo. Godine 1716. povjeren mu je zapovjedništvo nad linijskim brodom Lafranco, koji je nosio šezdeset topova. Bila mu je to nagrada za prethodni pothvat kada je kao kapetan male fregate zarobio teško naoružan engleski brod Stanhope. Sljedećih petnaestak godina proveo je u stalnim sukobima oko obala južne Amerike. Uspio je stati na kraj tamošnjim gusarima, a kada je 1727. izbio rat s Englezima, baš je Don Blas uspio zarobiti šest engleskih i šest nizozemskih brodova s milijunskim teretom.

Englezi su u to područje uputili najveću ratnu flotu tog doba: trideset tisuća vojnika i mornara na stotinu i dvadeset brodova. Sve im je polazilo za rukom, dok se u blizini današnjeg kolumbijskog grada Cartagene nisu našli nasuprot admirala Don Blasa. Upravo je neuspjeh u osvajanju Cartagene bio najveći i najteži poraz Engleza u borbama sa Španjolcima tijekom XVIII. stoljeća.

Medaljoni admirala Vernona

Blas je branio luku Cartagene s mnogo manjim brojem ljudi i s mnogo manjim brojem i slabije naoružanim brodovljem, a malarija i dizenterija uzimale su danak na obje strane. Britanci su u svoju pobjedu bili više nego sigurni. Njihov zapovjednik, admirал Vernon, u čast svoje pobjede unaprijed je dao iskovati pobjedničke brončane medalje. Začudo, medalje su prikazivale poraženog admirala Blasa kako kleći. Nijednog mu trenutka na pamet nije palo da je čovjeku bez jedne noge teško kleknuti. Posadu Cartagene činilo je jedva 3000 ljudi: Indijanci naoružani lukovima i strijelama, nešto crnih robova i šest brodova sa svojom posadom. Kad su

se britanski brodovi približili, Cartagena je imala dvadesetak tisuća stanovnika, ali još uvijek jedva 6 000 branitelja. Iako je Vernon prethodno uspio zauzeti gradić Portobelo u današnjoj Panami, Cartagenu nije uspio osvojiti. Uz nadljudske napore neustrašivi admiral Don Blas, kojem je ostalo još samo 600 boraca, uspio ju je obraniti. Što zbog tropskih bolesti, što zbog španjolske vojne premoći, Vernon je izgubio 18 000 ljudi i pet brodova. U Engleskoj je dočekan kao heroj, a kralj George II. nije dopustio da se proširi istina o tom sramotnom porazu. Španjolski namjesnik u Cartageni Eslava nakon tog uspjeha bio je promaknut u potkralja Perua, ali je nastavio živjeti u Cartageni a njegova se kuća i danas može vidjeti na trgu Plaza del Tejadillo. Još jednom ranjen u obrani grada, admiral Don Blas de Lezo iste je godine podlegao ranama, ali za grob mu se ne zna. Ipak, lokalna predaja kazuje da je bio pokopan u crkvi Iglesia de la Orden Tercera, ali danas tamo nema nikakva vidljiva groba. Možda mu je grob postalo more, a možda je njegovo tijelo bilo poslano natrag u Španjolsku, pa se usput negdje zagubilo.

ne vrpce u aerodromskom prtljažnom prostoru, lišeni prava da prigovore, ili se žale. O odšteti da se i ne priča. U potrazi za prenositeljima droge, kolumbijski carinici buše prtljagu, pa kada već nisu našli drugu, barem su na više mjesta izbušili grudnjake, gaćice, gaće i odjeću koju turisti nose u kovčezima.

Za razliku od gradova u unutrašnjosti Kolumbije, u kojima su zbog gerilskih napada ljudi s one strane zakona turisti nerijetko ugroženi, Cartagena djeluje sigurno. Ni traga nasilju ili opasnosti u Muzeju zlata

(Museo del oro) na trgu Plaza de Bolívar, koji još uvijek čuva zlatne predmete nastale još u pretkolumbovskom razdoblju.

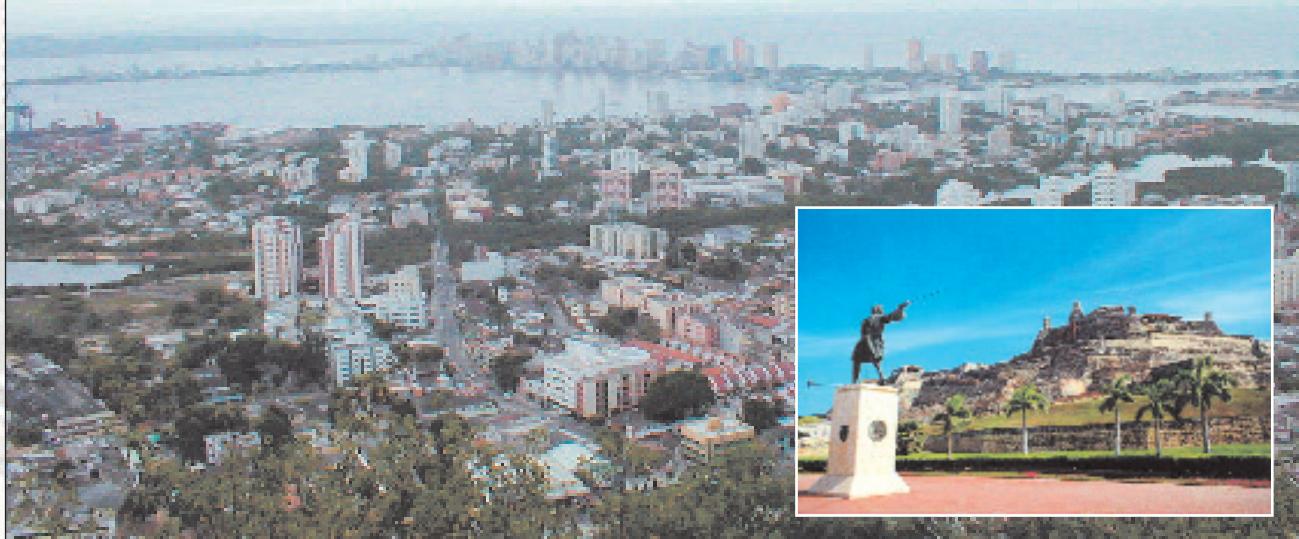
Poslje žege - hrana

Malo će tko propustiti posjet Palaci inkvizicije (Palacio de la Inquisición) - možda najljepšem primjerku barokne arhitekture ili trgu Plaza de las Bovedas - nekadašnjem obrtničkom središtu.

Kad mine dnevna žege, odmor valja potražiti u hladu kakva restorana i uz kolumbijsko pivo primje-

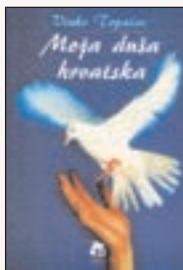
rene kakvoće, nepce podariti okusima jela kao što su sancocho ili arroz con chipichipi. Riže, krumpira i ribe ne nedostaje, ali niti brašnolikog ploda yuka. No, njega je možda još bolje kušati na nekom od karipskih otočića arhipelaga Islas del Rosario. Ugodnom, kadšto vratolomno brzom vožnjom čamcima s motorima kakva mlazna zrakoplova, do njih se dolazi brzo, unatoč činjenici da čamci mjestimice plove kroz morsko područje obrasio visokom travom. Glavni specijaliteti otoka su pečena riba i yuka. ■

Iako je Cartagena danas moderan grad, i dalje najveću pažnju privlače stare gradevine poput zamka San Felipe ispred kojeg se nalazi i spomenik Don Blasu (dolje)

Vinko Topalov: "Moja duša hrvatska", Vinkovci, 2002.

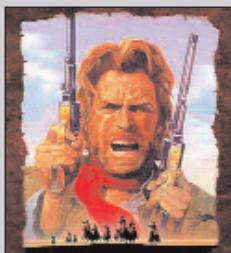
Zbirka pjesama simboličnog naziva "Moja duša hrvatska" podijeljena je u šest ciklusa pod nazivima: Duša hrvatska, Rana tuga, Baranjo, u srcu te nosim, Ljubav i jad, Sebi za dušu i Priroda. Središnja je tema većine pjesama autorova rodna Slavonija i Baranja, a stihovi su uglavnom prožeti nostalgijom za prošlošću i danima mladosti a u mnogima postavlja životna pitanja, na koja sam i odgovara - što je život? kamo ide ovaj svijet? U pjesmama obogaćenim šokačkim motivima (tambure, bećarluk, divani,...), te šokačkom ikavicom (vrime, tilo, uvik,...), zrcali se pjesnikova ljubav prema rodnom kraju, kao i njegovo domoljublje. Rođeni Baranjac, Vinko Topalov počeo je pisati pjesme za vrijeme boravka u Rijeci, gdje je završio srednju školu, a nastavio je u Osijeku, gdje od 1991. radi u Hrvatskoj vojsci. Bio je i sudionik natječaja za najbolju priču i pjesmu iz Domovinskog rata te osvojio jednu od nagrada.

Nikolina PETAN

FILMOTEKA**Ciklus vesterna Clint Eastwooda (TV)**

- američki vesterni, HTV1
 - 11. rujna "Odmetnik Josey Wales"
 - 18. rujna "Junior"
 - 25. rujna "Blijedi jahač"
 - 2. listopada "Nepomirljivi"
- režija: Clint Eastwood

"Ako mene pitate, u svijetu umjetnosti Amerikanci nisu izmisili ništa novo, osim vestern filmova i jazz glazbe"

(Clint Eastwood)

Što zbog slabog izbora kinorepertoara, a što zbog važnosti ovog ciklusa, prvi put u ovoj rubrici predstavljam nešto što možete pratiti na TV programu. Vjerovatno vam je poznat podatak da je veći dio XX. stoljeća američki vestern bio najdominantniji pravac u Hollywoodu. Naraštaji i naraštaji (uključujući i moj) mladost su provele u mraku kinodvorane općinjeni vječnom borbom kauboja protiv Indijanaca ili Meksikanaca. Iako su uvijek imali svoju publiku, u 80-ima je zanimanje za vesterne naglo opao pa su dospjeli na marginu filmske industrije. No, srećom, negdje u to doba glumački velikan Clint Eastwood odlučio je postati redatelj. Megapopularnost je stekao glumeći u špageti-vesternima Sergia Leonea i ulogom ne-kompromisnog policajca u filmu "Prljavi Harry". Iako su i uloge koje je igrao u drugih redatelja bile daleko od idealnog borca za pravdu, tek je režirajući postavio standarde nečega što se danas zove - antivestern. U svojim filmovima Eastwood je izvrnuo većinu tradicionalnih vestern vrijednosti - njegovi likovi su obično posrnuli gubitnici, koji svojim djelima ne stvaraju bolji svijet. Za razliku od stereotipnog vesterna u kojem dobro pobjeđuje loše, kod njega su "junaci" isluženi revoleraši bez nade u bolju budućnost. Iako se njegovim najboljim vesternom smatraju "Nepomirljivi", ravnopravni su mu i svi ostali iz ovog ciklusa, a svaki je brušeni dijamant koji uvijek iznova zasja punim sjajem.

Leon RIZMAUL

10. rujna 1977. Posljednji put upotrijebljena gilotina

Naprava vrlo slična gilotini koristila se u Engleskoj i Irskoj davno prije nego što ju je zakonskom spravom za pogubljenja proglašila revolucionarna francuska skupština na kraju XVIII. stoljeća. Gilotina je bila novi i, za razliku od vješanja, humaniji način smaknuća osuđenika na smrt. Građanska skupština, poznata po ukidanju staleških razlika, odlučila je uvesti jednakost i u smrti. Konstrukcije se prihvatio revolucionar, po zanimanju fizičar, Joseph-Ignace Guillotin. Tijekom Francuske revolucije gilotirano je više od deset tisuća ljudi, a najpoznatiji među njima bili su bivši francuski kralj Louis XVI. i njegova žena Marija Antoineta te vođa jakobinaca Maximilien Robespierre. Poslije Revolucije smaknuća gilotinom postala su mnogo rijeda, no ipak su izvršavana. Posljednje gilotiniranje izvedeno je gotovo dvjesto godina nakon Revolucije, a smaknut je Hamida Djandoubi, tuniski emigrant osuđen na smrt zbog ubojstva.

11. rujna 1855. Završena opsada Sevastopolja

Sevastopoljska bitka bila je ključna bitka Krimskog rata u kojoj su udružene francuske i britanske snage opsjedale grad na južnom dijelu Krima (poluotok na Crnom moru). Zapadne sile povele su Krimski rat kako bi spriječile Rusiju da se okoristi sve očitijim rasulom Otomanskog Carstva. Francuzi i Britanci željeli su smanjiti ruske teritorijalne pretencije na Crnom moru i Balkanu, a to su pokušali napraviti tako što su zauzeli sjedište ruske Crnomojske flote Sevastopolj. Punih 11 mjeseci trajala je opsada, dok napokon u rujnu 1855. Rusi nisu zapalili i potopili svoje brodove te napustili grad. Ipak, Rusija se nije osjećala pobijedenom, pa je tek nakon austrijske prijetnje da će ući u rat na strani saveznika prihvatala primirje. Krimski rat je završen 1856. godine Pariškim sporazumom i potpunim ponuđenjem Rusije, kojog je zabranjeno držanje ratne mornarice u Crnom moru, a zanimljivo je da su tijekom Krimskog rata snimljene prve ratne fotografije.

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK**Izložba u galeriji "Zvonimir"**

U galeriji MORH-a "Zvonimir" u Zagrebu, Bauerova 33, 9. rujna u 19 sati bit će svečano otvorene izložbe slika dviju akademskih slikarica iz Crne Gore, Natalije Đuranović i Ele Božović.

Obje slikarice završile su Likovnu akademiju na Cetinju u klasi prof. Branislava Sekulića i dosad su imale desetak izložbi u svojoj zemlji i inozemstvu, članice su Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore.

Izložbu organizira Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske, a može se razgledati do 23. rujna, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati.

Ulaz slobodan.

Američka konjica: kape i šeširi

Američka je konjica svoja tradicionalna pokrivala za glavu u gotovo nepromijenjenu obliku zadržala dugo, a dopunila ih je lako prepoznatljivim časničkim kapama. Krojem i izgledom nenadmašne, još i danas su vrlo popularne kao dio jeans kulture odijevanja.

Mnogi su američki rodovi vojske imali originalna pokrivala za glavu, a i danas su u vrhu popularnosti kape i šeširi iz razdoblja **američkog građanskog rata**. U sjećanju su ostali i šeširi konjaničkih postrojbi, najčešće u kombinaciji sa žutim rupcima oko vrata i s užicama optočenim ukrasima u obliku žira.

Američka je konjica svoja tradicionalna pokrivala zadržala iznimno dugo i oblicima se oni uglavnom nisu mijenjali. S vremena na vrijeme tek malčice bi bili preinačeni u sklop odora kojih su bili sastavni dio (radna, svečana, posebne namjene, itd.).

Što se kapa tiče, s klasičnog modela iz vremena građanskog rata, (iste su nosili i **Sjevernjaci** i **Južnjaci**), prešlo se na i danas poznati oblik, u nekim zemljama, posebice u Rusiji, poznat kao tanjurača. Dakako da njihovi obodi nisu nikada dosegнуli takvu širinu. Primjerice, američki model iz **1911.** koji se nosio uz svečane odore, bio je plave boje, a jedini je ures bila žuto-zelena boja, inače u **SAD-u** boja konjice. Kapa je bila ovalnog oblika, duga 28 cm, a široka 26, dok je šilt bio nagnut pod kutom od 55 stupnjeva. U uporabi se zadržala sve do **1937.** U istom se razdoblju nosila vrlo slična kapa, ali u u bojama svakidašnje (radne) odore. Konjanička je, za razliku od ostalih rodova vojske, bila finije izrade.

Što se šešira tiče, vjerojatno je najpoznatiji model onaj koji je u mnogim filmovima nosio nenadmašna legenda westerna **John Wayne**. Tijekom godina, kupole šešira postale su niže i čvršće, a cijeli je oblik poprimio oblike forme. Uzice su završavale ukrasima u obliku žira, a jedini je dodatak bila oznaka regimentalne pripadnosti.

U svečanijim zgodama pripadnici američkih konjaničkih postrojbi nosili su bijele rukavice i bijele košulje, a nema tome tako dugo, na nogama su imali starinske čizme na žniranje koje su sastavni dio konjaničke odore postale još **1931.**

Ivan BELINEC

www.aerospacemuseum.org

straživanje svemira, primjena novih space tehnologija u vojne, civilne i istraživačke svrhe, pogled u budućnost, u najkraćim crtama objašnjenje je doista jako dobrog sitea www.aerospacemu

seum.org, službenih stranica **Aerospace muzeja** u američkom **San Diegu**. Velik broj linkova, pregleda izložbi i eksponata, brojna objašnjenja uporabe tehnike primijenjene u civilne i vojne svrhe nalazi se na [Home pageu](#), grafički izvrsno raspoređeni i pregledni. Jedini problem posjetitelju može biti vrijeme potrebno da se pregleda cijeli site, jer broj podstranica je doista velik. Primjerice, ispod linka **Aircraft Collection** nalazi se shema na kojoj se vrlo jasno vidi da izloženi zrakoplovi datiraju iz vremena prvih aviona, što je vrlo važan podatak za ljubitelje zrakoplovstva. Naravno, uz slike idu i objašnjenja.

Veliki plus stranice jest i mogućnost downloadanja fotografija, koje su u pravilu razmještene na podstranicama i ispod linkova, te vezane uz tekstove. Veliki dio sadržaja u Muzeju donacija je američke **NASA-e**, te već samo zbog te činjenice valja pogledati site.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. U Ameriku, točnije na obalu Newfoundlanda, prije Kolumba stigao je Viking:
A Erik Crveni
B Leif Eriksson
C Rurik od Reykyavika

2. Pomorski put za Indiju pronašao je:

- A** Ponce de Leon
B Francisco Pizarro
C Vasco da Gama

3. Prvi Evropljanin koji je proputovao Kinu bio je:

- A** John Blackthorne
B Bartholomeo Diaz
C Marco Polo

4. Najproduktivniji istraživač Oceanije bio je:

- A** James Cook
B Francis Drake
C Abel Tasman

5. Viktorijine slapove u Africi otkrio je:

- A** David Livingstone
B Meriwether Lewis
C Henry Stanley

Resanje: 1b2c3c-4a5a

HRVATSKI VOJNIK

www.hrvatski-vojnik.hr